

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale 1 grupp

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 110 (9112)

TRST, sredo, 14. maja 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

VPRAŠANJE JAVNEGA REDA ŠE VEDNO V SREDIŠČU POZORNOSTI

Danes v senatu začetek razprave o «zakonu Reale»

Socialisti potrdili obvezo za izboljšanje zakonskega osnutka - Priprave strank na bližnje volitve - Tiskovna konferenca Enrica Berlinguerja

RIM, 13. — Senat bo jutri začel razpravo o tako imenovanem «zakonu Reale» o javnem redu. Predsedniki senatnih skupin, ki so se danes zbrali pri predsedniku senata Spagnoliju, so sklenili, da bodo razpravo začeli jutri zvečer in jo bodo nadaljevali v četrtki in petek. Senat bo zasedal jutri in popoldne, po potrebi pa celo ponoči. Ko bi do petka ne ugnili zaključiti razprave, bo senat zasedal tudi v soboto.

Predstavniki enotnega antifasističnega koordinacijskega odbora med časniki in tiskarji so danes obiskali predsednika senata Spagnolija in ga prosili, naj bi televizija neposredno oddajala razpravo o zakonu o javnem redu. Spagnolli je za zahtevo zavrnil, češ da bi to pomenilo «diskriminacijo» poslancev, ki so zakon odobrili prejšnji teden. Spagnolli je tudi dejal, da bi bila taka pobuda neumestna v trenutku, ko se pripravljajo reforme RAI - TV.

Komisija za ustavne zadeve in pravosodna komisija senata sta vse-

obodila Sossija med volilno kampanjo za referendum o razporki spo mladi lanskega leta in ugotovili, da obstaja objektivna povezava med obema dogodkoma. Vsekakor je zadeva zelo temnač ter daje misliti, da so vanjo vpleteni tudi možje in sektorji državnega aparata. Generalni tajnik KPI je omenil tudi nekatere druge nejasne afeze, do katerih je prišlo v zadnjem času: tako na primer smrt komuniste Boschia v Firencah, kjer so se pojavile provokatorske skupine zakrknih policistov, oboroženih z lesenimi palicami; tako je bilo s pobegom «rdečega brigadista» Curcia iz zapor, isto pa lahko rečemo o orožju, eksplozivih in radijskih oddajnikih, ki so jih našli v zaporu v Viterbu in kar ustvarja sum, če že ne gotovost, da so pri vsem tem sodelovali možje in sektorji državnega aparata.

O vprašanju javnega reda in o «zakonu Reale» je danes razpravljala tudi tajništvo PSI, ki je dalo mandat senatni skupini, da nadaljuje parlamentarno akcijo za nadaljnje izboljšanje zakonskega osnutka, ki ga je že odobrila poslanska zbornica. Proti temu stališču tajništva so se izrekli predstavniki Lombardijeve leve struje, medtem ko so se pripadniki Mancinejeve struje vzdržali glasovanja. Tajništvo je tudi izreklo zadovoljstvo zaradi osvoboditve sodnika Di Gennara, pri tem pa ugotovilo, da zadeva kaže mnogo senčnih strani in da sta se pri tem pokazali nepravilnosti in nemarnost organov, ki morajo skrbeti za varnost. Tajništvo PSI meni, da spada ta huda epizoda v okvir organiziranih manevrov in provokacij, katerih namen je preplasti javno mnenje in povzročiti napetost pred volitvami.

Vprašanje javnega reda se vsekakor prepleta z drugimi vprašanji, ki so v središču volilne kampanje, na katero se vse stranke skrbno pripravljajo. Vse politične sile imajo v tih dneh sestanke, konference ali druga zasedanja, na katerih izbirajo kandidate in določajo programe. KD je že izdelala svoj program, danes pa je zasedalo strankino vodstvo, ki je preučilo sezname kandidatov.

Začela se je tudi vsedržavna konferenca PSI, posvečena pripravi volilne platforme stranke. Uvodno poročilo je imel namestnik tajnika Grazi, sledila pa so druga poročila, ki so bila posvečena predvsem vprašanju demor in krajevnih avtonomij. Tudi socialdemokrati so organizirali podobno vsedržavno konferenco, na katero je odprl tajnik stranke Orlando, ki je med drugim pomenil razpravo o zakonu Reale, pa kršč. Nekatera osnovna ustavna načela. Dejanjsko pomeni zakonski osnutek radikalen preokret na desno ter odpira pot protidemokraciji tečajni, ki predstavljajo nevarnost za bodočost države.

Predstavnik KPI Cossutta pa je poudaril, da bo proti prevratništvu in nasilju niso potrebni novi zakoni, treba je odločno aplicirati že na t. i. vsedržavno stavko časnika in tiskarjev. Jutri ne bo izšel noben dnevnik.

RIM, 13. — Vsedržavna časni-karska zveza in enotni sindikat tiskarjev sta proglasila za jutri vsedržavno stavko za rešitev spora o tiskovnem dnevniku «La gaz-zetta del popolo» in proti zadržanju vlade, ki ni izpolnila spre-jetih obveznosti v tej zvezi. Za-radi stavke ne bo v četrtki iz-šel noben dnevnik, jutri pa bodo stavkali tudi časnikarji radiotele-vizije.

Stavki se pridružujejo tudi časnikarji in tiskarji Primorskega dnevnika, ki zaradi tega v četrt-tek ne bo izšel.

Vsedržavna stavka časnikarjev in tiskarjev

Jutri ne bo izšel noben dnevnik

RIM, 13. — Vsedržavna časni-karska zveza in enotni sindikat tiskarjev sta proglasila za jutri vsedržavno stavko za rešitev spora o tiskovnem dnevniku «La gaz-zetta del popolo» in proti zadržanju vlade, ki ni izpolnila spre-jetih obveznosti v tej zvezi. Za-radi stavke ne bo v četrtki iz-šel noben dnevnik, jutri pa bodo stavkali tudi časnikarji radiotele-vizije.

Stavki se pridružujejo tudi časnikarji in tiskarji Primorskega dnevnika, ki zaradi tega v četrt-tek ne bo izšel.

kakor že danes na skupni seji začeli proučiti «zakon Reale» ter po-skušali poročilo sen. Agrinija (KD). Razpravo je nato odprl predsednik pravosodne komisije, socialist Vi-viani, ki se je v osebnem imenu o-dločno izrekel proti vsebini zakon-skega osnutka. Viviani je zavrnil trditve nekaterih «uglednih politi-čnih mož» (pri tem je mislil pred-vsem na Fanfanija), po katerih po-meni nasprotovanje zakonskemu os-nutku tudi nasprotovanje javnemu redu. Socialistični predstavnik je de-jal, da vprašanje javnega reda ni samo vprašanje represije, kot izhaja iz zakonskega osnutka. Represija je sicer potrebna, toda mora biti v skladu z ustavnimi določbami. Ne-kateri člani «zakona Reale» pa kr-šč. Nekatera osnovna ustavna načela. Dejanjsko pomeni zakonski os-nutek radikalen preokret na desno ter odpira pot protidemokraciji tečajni, ki predstavljajo nevarnost za bodočost države.

Predstavnik KPI Cossutta pa je poudaril, da bo proti prevratništvu in nasilju niso potrebni novi za-koni, treba je odločno aplicirati že

OSTRA IZJAVA JUGOSLOVANSKEGA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA

Zaskrbljenost v SFRJ ob 20-letnici podpisa avstrijske državne pogodbe

Avstrija ni dosledno in v celoti izpolnila nobenega izmed določil 7. člena državne pogodbe, ki se nanašajo na jezikovne, kulturne in druge pravice slovenske in hrvatske manjšine - Komentar tiskovne agencije Tanjug

BEograd, 13. — Zvezni izvršni svet je danes objavil izjavo ob 20-letnici podpisa državne pogodbe z republiko Avstrijo. To je en izraz nezadovoljstva Jugoslovije zaradi mnogih neizpolnenih vsebinskih določil tega mednarodnega dokumenta. Izjava se glasi:

«Ob 20-letnici državne pogodbe o ustanovitvi neodvisne in demokratične Avstrije, ki je bila podpisana 15. maja 1955, želi vlada SFR Jugoslavije kot podpisnica te pogodbe izjaviti naslednje:

Državna pogodba je pomenila pomemben prispevek v organiziranju novih odnosov med evropskimi državami kot posledica zgodovinskih sprememb, ki so nastale po drugi svetovni vojni. Jugoslavija je kot članica zaveznice protihitlerjske koalicije v boju proti fašizmu podpirala prizadevanja za vzpostavitev neodvisne, nevtralne in demokratične Avstrije. Podpisala je državno pogodbo z Avstrijo globoko prepričana ne samo, da ta pogodba vzpostavlja neodvisnost Avstrije, ampak da je tudi jamstvo za neodvisnost in demokratičen razvoj Avstrije ter podlaga za trdne odnose med Jugoslavijo in Avstrijo. Jugoslavija se je v skladu s svojo politiko dobrega sosedstva nenehno zavzemala za vsestransko sodelovanje in za reševanje problemov, ki obremenjujejo dve državi. Vendar pa želi jugoslovanska vlada tudi ob tej priložnosti opozoriti, da Avstrija v minulih 20 letih ni pokazala pri-

nizacije z ozemlja Avstrije nenehno izvajajo akcije proti Jugoslaviji, iz-vede so celo teroristične akcije pro-ti njej. Z ozemlja Avstrije neovirano poteka tudi druga dejavnost z name-nom da se spodkopava Jugoslavija.

Republika Avstrija prav tako ni dosledno in v celoti izpolnila nobene-ga izmed določil 7. člena državne po-godbe, ki se nanašajo na jezikovne, kulturne in druge pravice slovenske in hrvatske manjšine, kar tudi manj-sine same poudarjajo v svojih šte-vilnih spomenikih avstrijski vladi. Še več, avstrijska vlada je po uve-ljavljanju državne pogodbe z zakon-skimi in drugimi ukrepi omejevala pre-jenje za priznane pravice manjšin na področju šolstva in uporabe jezika. Dvajset let po podpisu državne po-godbe pogojuje izpolnitev svojih mednarodnih obveznosti s takolime-nim popisom posebnih vrst: To pravzaprav koristi zavlačevanju in celo izogibanju, da bi uresničila ob-veznosti državne pogodbe, koristi pa tudi izvajanju nasilne etnične asimi-lacije. To je poskus enostranske revizije te pogodbe, s katero ni pred-videno omejeno število pripadnikov manjšine kot pogoj za uresničevanje določil. Posledica takšne politike na območjih, kjer živi slovenska in hrvatska narodnostna manjšina, je ozračje nacionalne nestroptnosti do teh manjšin, s čimer se izvajajo pritiski na pripadnike manjšin.

Republika Avstrija se zmeraj ni izpolnila določil državne pogodbe, ki se nanašajo na vrnitev kulturnih do-brin Jugoslaviji. Nerazumljivo je, da trideset let po zmagovitem koncu vojne proti hitlerjevskim osvaja-tem, avstrijska vlada ni hotela ures-ničiti to, ne samo pogodbeno, ampak tudi moralno obveznost o vrnitvi po-kradenih kulturnih dobrin, ki so jih nacistični okupatorji med vojno in med umikom odnesli v Avstrijo.

Jugoslovanska vlada je v zadnjih dvajsetih letih nekarjkat opozarjala Avstrijo, da njene neizpolnjene ob-veznosti iz državne pogodbe škodijo vplivajo na medsebojne odnose ter na to, da se s tem zmanjšuje vrednost načel, ki so jih imeli za-vezniki v mislih, ko so pripravljali državno pogodbo. Jugoslovanska vlada je to v zadnjem času storila tudi s svojimi notami 29 oktobra 1974, 27. decembra 1974 in 28. marca 1975.

S tem v zvezi jugoslovanska vlada kot ena izmed podpisnic državne po-godbe v jubilejnim letu, ko mineva dvajset let od njene sklenitve, iz-reakta resno skrb nad takim stanjem v uresničevanju te pogodbe. Nje-no uresničevanje jamčijo članice za-vezniške protihitlerjske koalicije. Jugoslovanska vlada pričakuje, da bo Avstrija storila potrebne ukre-pe za uresničevanje svojih medna-rodnih obveznosti iz državne po-godbe. Avstrija bi s tem prispevala tu-di procesu sporazumevanja in so-delovanja v Evropi, ki si ga ni mo-goce zamisliti, če evropske države ne izpolnjujejo svojih mednarodnih obveznosti.

Ob tej izjavi zveznega izvršnega sveta diplomatski urednik Tanjuga Velimir Budimir med drugim poudar-ja, da skoraj ni potrebno spominjati na povsem jasna določila državne pogodbe, zlasti tista, ki se nanaša-jo na pravice jugoslovanskih nara-dnostnih manjšin v Avstriji, določila, ki jih «Avstrija» — kot je to jasno nagašeno tudi v tem zadnjem ju-goslovanskem dokumentu — niti s črko niti z duhom v celoti ne ures-ničuje.

Minulih dvajset let je pokazalo, da je Avstrija sistematično zavlačevala in se izogibala uresničevanju teh določil — nadaljuje Tanjugov ured-nik — tako da smo zdaj prišli v stanje, ki resno ogroža naše celotne odnose. Neuresničevanje avstrijske državne pogodbe in njene 20-letnica bi morali povzročiti skrb tudi pri drugih državah — podpisnicah, meni jugoslovanska agencija, ne samo za-radi neizpolnjevanja obveznosti do slovenske in hrvatske narodnostne manjšine, ampak tudi zaradi omogo-čanja dejavnosti neonacistom in dru-gim izrazito nacionalističnim in so-vinstičnim skupinam in strankam, ki so tudi z državno pogodbo izrec-no prepovedane.

«Zdaj, ko slavimo trideset let zma-gne nad fašizmom, ki je prizadel tu-di sosednjo Avstrijo, v skrbih gle-damo na takšno strpno stališče pri-stopnih avstrijskih oblasti, še zla-sti ker se v okviru teh neonacistič-nih skupin odobrava in dovoljuje protijugoslovansko podtalno in tero-ristično delovanje ustaških in drugih skupin» — poudarja Tanjugov di-plomatski urednik Velimir Budimir v komentarju ob izjavi zveznega iz-vršnega sveta ob 20-letnici podpisa avstrijske državne pogodbe.

VLADO BARABAS

Italija priznala južnovietnamsko revolucionarno vlado

RIM, 13. — Italijansko zunanje mi-nistrstvo je sporočilo, da je 5. maja začasno odposlanstvo južnovietnam-ske revolucionarne vlade v Parizu obvestilo italijansko vlado, da je po-oblašeno preveriti vso lastnino juž-novietnamskega veleposlaništva v Rimu ter je prosilo italijanske obla-sti za sodelovanje. Iz italijanskega veleposlaništva v Parizu so sporočili južnim Vietnamcem, da je italijan-ska vlada pripravljena vzeti v po-šteev zahtevo ZRV, naj ji sporoči ime osebe, ki bo pooblašena pre-zvzeti novo nalogo pri južnovietnam-skem veleposlaništvu v Rimu. Ta iz-java je bila objavljena v italijanskem ministristvu, pomeni v bistvu, da je Italija priznala Začasno revolutio-narno vlado Južnega Vietnama.

Prav danes je tudi britansko zu-nanje ministrstvo sporočilo, da lon-donska vlada priznava novo revolutio-narno upravo v Južnem Vietnamu.

Podpredsednik kitajske vlade Teng Hsia-ping (drugi z leve), ki je trenutno na šestdnevem obisku v Franciji, si je ogledal znameniti grad Versailles v bližini Pariza.

ČESTITALI SO NAM

Ob 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika smo prejeli številne čestitke častniških združenj iz Italije in Jugoslavije, uredništvo številnih dnevnikov, predstavnikov izvoljenih upravnih teles, slovenskih ustanov, združenj in društev ter zasebnikov. Vsem prisrčna hvala.

PRIMORSKI DNEVNIK,
UL. MONTECCHI 6

Ob vaši tridesetletnici prisrčno pozdravljamo urednike, sodelavce in vse čitatele in vam želimo vedno bolj uspešno zavzetost za uveljavitev vrednot demokracije in antifasizma in pravic skupnosti Slovencev v Furlaniji - Julijski krajini. Izkoristam priložnost, da izrazim priznanje za vaše poglobljeno zanimanje za dejstva vprašanja od ustanovitve dežele s posebnim statutom.

PRISRČEN POZDRAV
ARNALDO PITTONI
PREDSEDNIK DEŽELNEGA SVETA

GOSPOD DIREKTOR PRIMORSKEGA DNEVNIKA

V imenu deželnega odbora in v svojem osebnem izražam vam in uredništvu kolektivno najboljše želje za vaše informativno delo, ki še posebej zadeva skrb za slovensko manjšino v Furlaniji - Julijski krajini in cenim vaše zanimanje za probleme naše dežele. Z najlepšimi pozdravi

ANTONIO COMELLI
PREDSEDNIK DEŽELNEGA ODPORA
FURLANJE - JULIJSKE KRAJINE

DRAGI TOVARIŠI!

Primorski dnevnik že trideset let beleži našo zgodovino, ki je poznala skrajnosti od zmagoslavlja in piepčevanja, da smo si Slo-venci na teh tleh končno priborili enakopravnost, do ponovnega trdega boja za naše temeljne narodnostne pravice.

V vsem tem pisanem življenju naše skupnosti je bil Primorski dnevnik tudi borec, glasnik, osvetelevalec in mobilizator. Ostal je zvest izročilom njegovega herojskega predhodnika Partizanskega dnevnika. Dosleden je bil v boju proti fašizmu, za narodnostne pravice Slovencev v teh krajih in v uvrževanju vezi med Slovenci in Italijani. Slovenci na Tržaškem, Gorškem, v Benečiji, Režiji in Kanalski dolini smo ponosni na naš Primorski dnevnik!

Prejmite, tovariši, iskrene čestitke ob tridesetletnem jubileju z željo, da bi Primorski dnevnik še v naprej tako uspešno služil plemenitim bojem za enakopravnost naše skupnosti, za demokratične odnose v družbi, za pravice delovnega človeka in za tralen mir med narodi.

SLOVENSKA
KULTURNO - GOSPODARSKA ZVEZA
BORIS RACE

PRIMORSKI DNEVNIK, UL. MONTECCHI 6

Ob 30-letnici nepretrganega izhajanja Primorskega dnevnika prej-mite prisrčne čestitke in najboljše želje. Zrasel na borbenih tradicijah «Partizanskega dnevnika», je odigral veliko vlogo v boju za pravice Slovencev v Italiji, za boljše odnose med SFRJ in republiko Italijo. Priprčani smo, da bo vaš prispevek v tem boju v bodoče še večji.

ZVEZA NOVINARJEV JUGOSLAVIJE

DRAGI KOLEGI
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

V imenu Julijskega časniškarskega združenja in v svojem imenu se pridružujem čestitkam k vašemu jubileju ob 30-letnici zhajanja Primorskega dnevnika. Želim vam kar največ uspehov pri vašem delu tudi v bodoče in vam izrekam našo stanoysko solidarnost.

PREDSEDNIK DANILO SOLI

DRAGI TOVARIŠI,

V imenu Društva novinarjev Slovenije vam iskreno čestitamo ob vašem prazniku — 30. obletnici neprekinjenega izhajanja Primorskega dnevnika v Trstu.

Primorski dnevnik, oziroma poprej Partizanski dnevnik — prvi redni slovenski dnevni časopis med NOB — je bil vseskozi glasnik antifasističnega boja Slovencev in Italijanov za njihove nacionalne in socialne interese, boja, ki edini lahko zagotovi obema narodnostima resnično svobodo in demokratičen razvoj. Antifasistični boj je bil hkrati tudi narodnostni boj. Primorski dnevnik pa je bil v njem pomemben povezovalce celotnega slovenskega naroda. Trdna povezanost z matičnim narodom in njegovo državo pa je slej ko prej edini realni in trdni temelj za most sožitja, razumevanja in zblizevanja med narodi.

Primorski dnevnik je bil vseh teh naših trideset let neomajen borec — dvignjen nad strankarsko razdeljenost — za celovito uresničitve ustavnih in s posebnimi mednarodnimi dokumenti zajamčenih pravic Slovencev v Italiji. Skupaj z drugimi nosilci slovenske besede je bil in ostaja pomemben dejavnik in trdna opora slovenske kulture na občutljivi ločnici dveh narodnosti in dveh družbenih sistemov.

Dragi kolegi, v želji, da bi bili tudi za naprej dosledni tem pomembnim revolucionarnim, narodnostnim in človeškim vrednotam, dovolite, da vam v imenu vseh slovenskih novinarjev prisrčno in krepko stisnemo roko.

UPRAVNI ODBOR
DRUŠTVA NOVINARJEV SLOVENIJE
PREDSEDNIK
SLAVKO BEZNIK

PRIMORSKI DNEVNIK

«L'Unita» pošilja prsrčen pozdrav vašemu časniku, kolegom ured-nikom, vsem sodelavcem in balcem, ki ob tridesetletnici zmage nad nacifasizmom praznujete trideset let življenja in boja svojega dnevnika, dediča slavnega partizanskega tiska, in izraža najboljša voščila za uspeh demokratičnega boja, v katerem so skupaj angažirani Italijani in Slovenci, danes kot v težkih letih ilegale, za popolno uresničenje skupnih idealov miru, svobode in družbenega napredka, ki so osnova republiške antifasistične ustave in jamstvo za svoboden razvoj, ob spoštovanju njenih pravic, slovenske skupnosti v Italiji.

RAVNATELJSTVO IN UREDNIŠTVO «L'UNITA»

UREDNIŠTVO PRIMORSKEGA DNEVNIKA — TRST

Dragi tovariši,

ob 30-letnici Primorskega dnevnika prejmite iskrene čestitke. Vaše delo vam je v ponos: izraz neizčisljive volje Slovencev v zamejstvu po svobodnem izpovedovanju nacionalne identitete je in vsakodnevni dokaz življenjske moči slovenskega življa v Italiji.

Želim vam še naprej mnogo uspehov, nam pa še naprej plodnega prijateljskega sodelovanja z vami.

UREDNIŠTVO «DELA» — LJUBLJANA

KOLEKTIVU PRIMORSKEGA DNEVNIKA — TRST

Vaš jubilej pomeni trideset let neutrudnega dela, trideset let brezkompromisnega boja v prid naše narodnostne skupnosti, vaš jubilej pomeni konfiniteto idealne angažiranosti in duhu pristrnega antifasizma, za svobodo, enakopravnost, za bratstvo in sodelovanje med narodi, za pravico delovnega človeka, za napredek in demokracijo. Ob jubileju vam Stalno slovensko gledališče poleg iskrenih čestitk izreka tudi zahvalo za nezamenljivo podporo, ki ste mu jo zmeraj izkazali v njegovem boju za iste ideale in za obstoj.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU — BENEDETIČ

CENJENO UREDNIŠTVO
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

Ob vašem jubileju, 30-letnici izhajanja Primorskega dnevnika v Trstu, sprejmite najpriskrnejše čestitke Združenja slovenskih športnih društev v Italiji z iskreno željo, da bi tako kot doslej, tudi vnaprej bili v prvi vrsti v boju zamejskih Slovencev za dosego vseh pravic, ki nam jih še vedno kratijo.

Mladina, katere je največ prav v vrstah športnih društev, gleda na naš dnevnik z velikim ponosom in z željo, da bi sodelovanje med športniki in Primorskim dnevnikom rodilo še boljše sadove.

PREDSEDNIK VOJKO KOČMAN

Ostale čestitke bomo objavili v prihodnjih številkah

DANES

Senat bo danes zvečer začel razpravo o zakonskem osnutku o javnem redu, ki ga je že odobrila poslanska zbornica. Razprava v senatu bi se morala zaključiti v petek ali najkasneje v soboto. Če bo potrebno, bodo senatorji zasedali tudi ponoči.

Jugoslovanski zvezni izvršni svet je ob 20-letnici podpisa avstrijske državne pogodbe objavil izjavo, v kateri izraža zaskrbljenost jugoslovanske vlade ob neizpolnjevanju vrste določil državne pogodbe z avstrijske strani. Tu gre predvsem za neuresničevanje določil 7. člena državne pogodbe, ki zagotavlja jezikovne, kulturne in druge pravice za slovensko in hrvatsko manjšino v Avstriji. Poleg tega dovoljuje avstrijske oblasti sovražno dejavnost nacističnih in ustaških skupin proti Jugoslaviji, ki je kot član zmagovite protihitlerjske koalicije, sopodpisnica avstrijske državne pogodbe.

Vse kaže, da niti preiskave ugrabitvi kaszijskega svetnika Di Gennara vodijo v Neapoli, kjer so pred nekaj meseci odkrili razpredeno mrežo celic «oboroženih proletarskih oddelkov».

Včeraj bi morali, kot je napoveval na predvečerajšnji okrogli mizi v Časniškarskem korziku deželni odbornik Mizauz, razpravljati v I. deželni komisiji o kraških rezervatih. Toda odpor proti deželnemu osnutku zakona je splošen. (Z izjemo KD, ki izsiljuje potrditev), zaradi česar so morali razpravo ponovno odložiti.

ZDA SKUŠAJO DOSEČI POSREDOVANJE KITAJSKE

Ford zagrozil Kambodži s hudimi protiukrepi če ne bo osvobodila zaplenjene ameriške ladje

Tisoč marincev na Okinavi v stanju pripravljenosti

WASHINGTON, 13. — Preusmeritve ameriške tovorne ladje «Mayaguez», ki sta jo kambodžski vojni ladji ustavili približno 60 milj od Kambodže obale in spremili do otoka Koh Tang, je izredno zaostrela položaj v jugovzhodni Aziji. V Washingtonu so v teku mrlična posvetovanja med predsednikom Fordom, obrambnim ministrom in zastopniki zunanje ministristva, da bi dosegli izpuštnost ladje, ki ima na krovu približno 40 mož posadke. Ameriška vlada upa na posredovanje Pekinga, doslej pa še ni jasno, ali je ameriški zastopnik v Kitajski stopil v stik s tamkajšnjim veleposlanstvom Kambodže, s katero Washington ni-ma diplomatskih stikov.

Takoj po preusmeritvi je Ford o stro opozoril kambodžsko vlado na resnost položaja ter zagrozil s hudimi ameriški protiukrepi, če ne bo ladja v najkrajšem času osvobodena. Ford je nato sklical vsedržavni varnostni svet, ki se je v tem času že dvakrat sestel. Šef Bele hiše je kot prvi ukrep ukazal 1000 marincev na otoku Okinawa, naj bodo pripravljene na takojšnji odstop. (Z izjemo KD, ki izsiljuje potrditev), zaradi česar so morali razpravo ponovno odložiti.

Washington, 13. — Preusmeritve ameriške tovorne ladje «Mayaguez», ki sta jo kambodžski vojni ladji ustavili približno 60 milj od Kambodže obale in spremili do otoka Koh Tang, je izredno zaostrela položaj v jugovzhodni Aziji. V Washingtonu so v teku mrlična posvetovanja med predsednikom Fordom, obrambnim ministrom in zastopniki zunanje ministristva, da bi dosegli izpuštnost ladje, ki ima na krovu približno 40 mož posadke. Ameriška vlada upa na posredovanje Pekinga, doslej pa še ni jasno, ali je ameriški zastopnik v Kitajski stopil v stik s tamkajšnjim veleposlanstvom Kambodže, s katero Washington ni-ma diplomatskih stikov.

Takoj po preusmeritvi je Ford o stro opozoril kambodžsko vlado na resnost položaja ter zagrozil s hudimi ameriški protiukrepi, če ne bo ladja v najkrajšem času osvobodena. Ford je nato sklical vsedržavni varnostni svet, ki se je v tem času že dvakrat sestel. Šef Bele hiše je kot prvi ukrep ukazal 1000 marincev na otoku Okinawa, naj bodo pripravljene na takojšnji odstop. (Z izjemo KD, ki izsiljuje potrditev), zaradi česar so morali razpravo ponovno odložiti.

mier Kukrit Pramoj opozoril ame-riškega odpravnika poslov v Tajski, da njegova vlada ne bo dovoli-la s svojega ozemlja nobenega a-meriškega vojaškega posega proti sosedni Kambodži.

Vsa prizadevanja ameriške upra-ve so medtem zavita v skoraj po-polno temo, uradne izjave so izred-no lakonične in Bela hiša ne daje nobenih vesti o diplomatskih in vo-jaskih ukrepih, ki jih je sprejela v zadnjih urah. Glasnik predsednika Forda Nessen je izjavil, da nikakor ne more v javnosti razpravljati o premikih ameriške vojske, da pa se bo predsednik Ford, če bo treba za-ščititi življenje ameriških državlja-nov, vsekakor prejel posvetoval s kongresom, preden bo sklenil vsi-jaško poseči. Kljub temu je Ford kot kaže iz nekaterih glasov, že u-kazal preemistev letalonosilke «Co-lar Seas» in nekaterih drugih enot iz Siamskega zaliva, ne da bi o tem informiral člane kongresa. Slednji se niso protestirali, ker ima predse-dnik možnost samoodločanja v 48 u-rah po morebitnih incidentih.

Kar zadeva ladjo samo je sled-nja, kot smo rekli, pod nadzorstvom

v pristanišču Koh Tang. Ameriška letala stalno preletavajo otok ter poročajo ameriškemu obrambnemu ministristvu. Ladja je imela na krovu 247 kontejnerjev, v katerih je po-leg raznega blaga tudi vojaški ma-terial, ki je bil namenjen v Bangkok.

Laoska osvobodilna fronta

krepi svoj položaj v vladi

VIENTIANE, 13. — Laoska osvobodilna fronta Patet Lao čedalje bolj utrjuje svoj položaj v laoski vladi. Večina zastopnikov desnice in desni-čarski generali so že zapustili de-želo, trenutno nadzorujejo desničar-ji samo južno pokrajino Savanna-khet, kjer imajo eno divizijo in ne-kaj lovskih bombnikov T-28. Gre vse-akor za manjšino, saj je večina laoske vojske zvesta kitajski vladi in obrambnemu ministru, ki je član Patet Lao. Poveljnik letalstva general Pouathong je poudaril, da prejema ukaze samo od koalicijske vlade in da letala ne bodo vzletela brez njegovega ukaza.

V PRVI KOMISIJI DEŽELNEGA SVETA

ODLOŽENA RAZPRAVA O KRAŠKIH REZERVATIH

Osirio in oblozjujoče stališče tržaškega vodstva KD

Na dnevnem redu prve komisije deželne sveta je bila danes med zadnjimi vpisanimi vprašanji tudi razprava o zakonskem predlogu o kraških rezervatih, kot je to predvčerajšnjim že napovedal odbor za ekologijo Mizzau. Vendar pa je komisija dolgo zasedala in obravnavala druga vprašanja, ob čem urila je zahteval demokratizirani po- ročevalec Luigi Masutto, da prične poročati o zakonskem predlogu, na kar pa so prisotni svetovalci zahtevali, da se seja prekine in so se oddaljili. S tem je ponovno odložena razprava o zakonskem predlogu o kraških rezervatih in seja prve komisije se ni bila ponovno sklicana.

O tem vprašanju je pred dnevi vodstvo tržaške KD izdalo ostro tiskovno sporočilo, v katerem obtožuje komuniste in socialiste, da namerno zavlačujejo razpravo o zakonskem predlogu o kraških rezervatih. KPI zahteva sestanek deželnih vodstev strank leve sredine, da se o zadevi izreče, češ da zakon zagovarjati samo še KD in PRI, druge stranke leve sredine pa so v resnici proti temu zakonu.

● Tržaški federaciji PSI in socialistične mladine sta izdali tiskovno

PO SKLEPU DEŽELNEGA ODBORA

Trinajst milijard in pol prispevka za oskrbo bolnišnic v naši deželi

S tem prispevkom bodo bolnišniške uprave lahko zagotovile plače uslužbenecem za maj in junij

Dežela je dodelila nov prispevek za oskrbo bolnišnic. Gre za razdelitev tretjega obroka iz državnega sklada za bolnišniško oskrbo. Prispevek znaša trinajst milijard 456 milijonov lir. Sklep o tem porazdelitvi je sprejel deželni odbor na včerajšnji seji na predlog odbornika za zdravstvo in higieno Tripjanja.

Kot je znano, preživljajo bolnišniške uprave v naši deželi in drugod po državi hudo finančno krizo, ki je posledica neukinkovitih vladnih ukrepov ter splošne gospodarske krize. Doslej je dežela izdala bolnišni- cam že nad 40 milijard lir, država pa je nakazala deželi le dvanajst milijard lir.

Z novim prispevkom bodo bolnišniške uprave lahko zagotovile plače svojim uslužbenecem za maj in junij 1975, obenem pa bodo lahko kri- le razne upravne stroške. Istočasno bo z dodeljeno vsoto zagotovljen bolnišničam šest dvanajstih glavnih sredstev, ki jih morajo izplačati uslužbenecem na podlagi delavnih sporazumov za obdobje januar - junij letošnjega leta.

Na včerajšnji seji, ki ji je predsedoval Comelli, je deželni odbor sprejel tudi sklep o podelitvi študijskih štipendij študentom, ki obiskujejo bolnišniške tečaje v bolnišnicah naše dežele. Štipendije bodo podelili 647 študentom, skupni znesek teh štipendij pa znaša 129 milijonov lir.

● Novi upravni svet deželne bolnišniške ustanove v Trstu, ki se je prejšnji teden uradno ustel, se je predvčerajšnjim sestel v konferenčni dvorani glavne bolnišnice s predstavni- ki osrednjega zdravstvenega sveta. Nove svetlovalce je predstavil pred- sednik ustanove odv. Morgler. Pred- sednik je nato na kratko orisal glavne probleme ustanove, nakar so sle- dili posegi številnih primarjev ter ravnateljev raznih oddelkov, ki so do- polnili njegov oris.

DANES NA PROSEKU

Sestanek za imenovanje pripravljalnega odbora za jusarska zemljišča

Na Proseku je po več posvetoval- nih dozorah zamisel o ustavitvi odbora za jusarska zemljišča. O tem so predstavniki vseh organizacij že večkrat razpravljali na raznih sestankih in končno je prišlo do konkretnega predloga na zadnjem obnem zboru «Zadrage za zgraditev prosvet- nega doma Prosek - Kontovel». Ta- krat so nekateri člani predlagali, da bi bilo zelo koristno, ko bi na Proseku in Kontovelu ustanovili odbore za jusarska zemljišča, saj so pred kratkim take odbore ustanovili že v Trebbah, Bazovici in Opčinah.

V zvezi s tem se bodo Prosečani zbrali danes zvečer in izvolili tudi pripravljalni odbor. Sestanek bo ob 20. uri v prostoru Društvene gostil- ne na Proseku in ker gre za važno spodbudo, odbor pričakuje številno udeležbo.

B. R.

RAZSODBA CIVILNEGA SODIŠČA

SIOT bo morala plačati davke

Tržaško civilno sodišče je skleni- lo, da mora družba za mednarodni navtovo SIOT plačati davke na iz- krcano nafto, kot določa ministrski odlok, 140 lir za vsako izkrcano to- no. Od tega bo 90 lir državi, 50 lir pa bo dobila tržaška avtonoma pristaniška ustanova.

SIOT je vložila pritožbo na civilno sodišče, ko ji je carinska uprava

sporočilo, v katerem poudarjajo, da Maurizio Fogar in Marco Cossutta nista člana socialistične stranke, niti mladinske organizacije PSI. To objavlja socialistični organizaciji, da bi ne bilo polemik z drugimi politični- mi silami.

Skupščina radikalcev za referendum o splavu

Drvi ob 21. uri bo v sedežu ra- dikalne stranke v Ul. S. Michele 9 javna skupščina v podporo akcije za zbiranje podpisov za referendum o splavu, ki sta jo priredila tednik «L'Espresso» ter «Zveza 13. maja».

SEJA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

V petek, 16. maja, bo ob 17. uri zadnja odobrova seja pred obnim zborom. Na dnevnem redu bo razpra- va o obnem zboru. Tajništvo vabi člane vseh treh odborov, da se seje udeležijo.

V OZADJU SPOROV O PRIPRAVI ŠOLSKE PROSLAVE 30-LETNICE OSVOBODITVE

Zaskrbljujoč kazenski ukrep proti dijaku slovenskega liceja

Sergija Kukanjo je disciplinski svet izključil za teden dni - Protest mladine KD, PSI in KPI

Mladinske organizacije Kršćanske, demokracije, PSI in KPI so skupno izdelale dokument, v katerem izra- žajo zaskrbljenost zaradi poskusa šolskih obilic, da z disciplinskimi ukrepi prizadenejo dva demokratič- na dijaka — predsednika dijaške skupščine liceja «Petarcar» in pri- padnika slovenskega dijaškega gi- banja liceja «France Prešeren» — češ da nista spoštovala «sklepov» zavezništva odbora o vsebini in po- portu dijaških zborovanj, ki so od- prta zunanjim dejavnikom v okviru proslav 30-letnice osvoboditve.

«Jasno je, nadaljujejo mladinske organizacije KD, PSI in KPI, »da udrinajo po predstavnikih dijaškega gibanja, ki je letos pokazalo visoko stopnjo zrelosti in državljanske za- vesti pri volitvah šolskih organov in številnih protifašističnih pobudah v okviru proslav 30-letnice osvoboditve. Tako skušajo ponižati demokratično priborjene pravice in razvrednotiti dijaške skupščine po vsebinski pla- ti. Na ta način skušajo izriniti di- jake iz šolskega življenja in vsiliti pooblaščen odloke kot nekaj, kar

še niso — se pravi reformi šole, za kar je še potreben boj za nji- hovo premostitev».

Do to ostra in nedvoumna obsod- ba prvega poskusa represije na dveh tržaških šolah, med katerimi je — žal — slovenski licej. Pozanimali smo se o ozadij teh represivnih ukrepov proti dijaku in izvedeli, kaj se je zgodilo na zavodu «Petarcar» in kaj se zadnje čase dogaja v liceju «F. Prešeren».

V zavodu «Petarcar» so z disciplin- skim postopkom kaznovali pred- sednika dijaške skupščine Stefana Montija, ki je dijakom na zborova- nju predlagal, naj bi v okviru proslave 30-letnice osvoboditve sprego- vili mladi dijak Rodriguez, proti- fašistični begunc iz Čila. Tehnični izgovor za disciplinski ukrep naj bi bil vprašanje prisotnosti «tujega» elementa na tem dijaškem zborova- nju. Naj, mimogrede, povemo, da so dijaki čilskega antifašista prisr- no pozdravili v svoji sredi.

Bolj zapleteno je dogajanje na slo- venskem liceju «France Prešeren», kjer je disciplinski svet (sestavlja- jo ga — poleg ravnatelja prof. Laure Abrami — se prof. Egidij Ko- šuta, prof. Nada Pertot, zastopnica staršev Jazbecova in dijak Diego Kolaric) izključil za en teden dijaka V. razreda znanstvenega liceja Ser- gija Kukanjo.

Dijaka so obtožili, da je 21. aprila «sklical zborovanje vseh dijakov brez dovoljenja ravnateljstva z za- htevo, da si dovoljenje za zborovanje vzamete dijaki sami in, drugič, da »ste zavrnili sklep šolskega sveta o programu proslave 30-letnice osvob- oditve z motivacijo, da ne sprejme- te govornice gospe Pahorjeve, češ da se je pečala z Nemci».

Zborovanje so dijaki sklicali zato, ker je medtem na šoli nastal spor v zvezi z imeni govornikov na proslavi osvoboditve. Poleg znanega an- tifašista Toneta Ukmarja, so nam- reč nekateri predlagali, naj bi na proslavi govorila Radoslava Premrl- Pahorjeva. Na naslednjem zborova- nju je dijak prebral pismo, ki ga je poslal Pahorjevi. V njem — med drugim — pravi tudi sledeče: «Spo- štovana gospa, težko izbiram be- de, s katerimi bi se vam opravičil za žalitev, ki sem vam jo prizadel. Dobre se zavedam, kako je hu- da in kako težko jo je izbrisati iz spomina».

V nadaljevanju pojasnjuje, izred- ne okoliščine (razdraženost na zbo- rovanju, v katerega so napadalo posegali nekateri profesorji) v ka- terih, je izrekel žalitev in, dodaja, da so omenjeni, razen izjem, »pre- zrlje vse proslave in vsa zborovanja, ki smo jih dijaki doslej privredili za- per fašizem v Italiji in v svetu. To- liko o njihovem zanimanju za kul- turno dejavnost dijakov, o njihovem odnosu do NOB in njihovi antifaš- tični čuječnosti».

Pismo, ki ga je javno prebral, zaključuje z besedami: «Morda bo- ste razumeli nedopustni izbruh mo- jega besa. S tem pismom se vam opravičujem in priznam, da bi ne smel tako govoriti. Obžalujem žali- tev, čeprav mislim, da vas ne more osebno prizadeti. Predvsem pa ob- žalujem, da sem povzročil z njo trp- ljenje vam in vaši družini».

S tem se je Kukanja občuteno opravičil za izbruh, odprto pa je ostalo vprašanje govornikov na proslavi. Medtem so nekateri namreč spet umaknili predlog o Pahorjevi in predlagali, naj bi poleg Ukmarja spre- govorila prof. Ljubka Sorlijeva, žena goriškega glasbenika Ljuzeta Bratuza, ki so jo ubili fašisti. Ta predlog so dijaki brez ugovorov sprejeli, ven- dar je bil kmalu spet umaknjen in zamenjan s prvotnim, o Pahorjevi.

V tem vzdušju spirov, katerim ni- so bile tuje niti vtrajne polemike, ki jih je dvignila brošura B. Paho- rje in A. Rebole o Kocubeu in nje- govih današnjih ocenah narodnoos- bodilnega boja in domobranstva v Sloveniji se je sestel disciplinski svet zavoda «France Prešeren» in tako u- temeljil izključitev dijaka Kukanje: «zaradi prestopkov, ki motijo red in potek pouka in osebne žalitve». Ka- zen je disciplinski svet izrekel »na osnovi kraljevega odloka z dne 4.

V 55 MINUTAH V AVSTRIJSKO PRESTOLNICO

Letalska proga Ronke - Dunaj od 2. junija do septembra

Dvakrat tedensko bodo letala družbe Ali- talia povezovale naše letališče z dunajskim

Sinoči je bila v glavni dvorani trgovinske zbornice konferenca o skorajšnjem pričetku letalske pove- zave med Romkami in Dunajem, ki so jo priredili konzorcij za ronko letališče, zveza deželnih trgovinskih zbornic in tržaška trgovinska zbor- nica. Sestanka so se udeležili števil- ni zastopniki gospodarskih in turis- tičnih organizacij, letoviščarskih us- tanov ter deželni odbornik za pre- zvoze Cocianni.

Prvi je spregovoril predsednik združenja trgovinskih zbornic Lupa- rici, ki je orisal, kako je že drugo leto letalska družba Alitalia pristala na vzpostavitev veze, ki bo od 2. junija do septembra dvakrat tedens- ko povezovala v samih 55 minutah letališče naše dežele z avstrijsko letališčno. Pri tem je Luparici zlasti naglasil vlogo naše dežele pri pove- zovanju dežel zahadne Evrope s po- donavskim področjem. Predsednik konzorcija za ronko letališče Au- gelli je med drugim dejal, da so že poskrbeli za avtobusno zvezo, s

katero bodo avstrijski turisti lahko iz Ronk direktno prišli v Lignano in Gradec, za sta najbolj priljublje- na letoviščarska kraja naše dežele.

Po posegu zastopnika Alitalie Tren- ti, ki je poudaril zavzetost državne letalske družbe za vzpostavitev po- vezav, ki imajo gospodarski, pa tu- di socialno - politični pomen, je spre- govoril ravnatelj avstrijske turistič- ne službe v Milanu Oberberger, ki mu je izrazil vrsto podatkov o razvoju turizma iz Avstrije in južne Nemčije v našo deželo, kjer ti turisti pre- stavljajo skoro 90 odst. vseh tujih turistov, pa tudi naraščanje turis- tičnega toka v obratno smer.

Zadnji je spregovoril odbornik za prevoze Cocianni, ki je naglasil, da zvezo deželne uprave pri vzpostavlja- nju nekih povezav, ki bodo odprle našo deželo turističnemu in trgovin- skemu toku iz bližnjih pokrajin in dežel in tako oplenile mešna rodno vlogo Furlanije - Julijske kra- jine.

maja 1925 št. 653», se pravi na o- snovi odredbe izpred pol stoletja, ki je v Italiji vladal Mussolini in je minister za šolstvo bil zloglasni Gen- tile.

Iz objavljenega je razvidno pred- vsem to, da je v kočljivo razpravo o vsebini in programu proslave 30- letnice osvoboditve izpod nacišiz- ma posegel zavodski organ z represivnim ukrepom in s tem prekinil demokratično razpravo, ki je zade- vala predvsem vsebinsko vrednote- nje NOB in sedanjega protifašizma. Žalosten zgled represije, ki prihaja iz slovenske šole, med prvimi v Ita- liji in v našem mestu, da na tak način tolmači demokratizacijo, ki so jo prinesli pooblašeni odloki. Ne pozabljamo, da pomenijo pooblašče- ni odloki prvi poskus uveljavljanja v za- tohlo in avtoritaro strukturo šolskega sistema v Italiji nekaj demokra- tične sveste in sodelovanja med os- novnimi komponentami: šolniki, star- ši, dijaki in osebje. Sklepevanje na- norma iz leta 1925 (!) pa daje u- krepu šoli pečat.

Ne moremo se, končno, otrestiti vtiša, da se v kazenskem ukrepu proti dijaku Sergiju Kukanji, ki je vsa ta leta bil med vidnejšimi pre- stavniki slovenskega dijaškega gi- banja, posredno odraža maščeval- nost tistih krogov, ki še danes sku- šajo blatiti narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda in ta svoja po- lemična stališča s silo vnašajo v šole, namenjene slovenski manjšini.

Fotoreporter Magaja v Slovenskem klubu

Torkovi večeri v Slovenskem klbu se iztekaajo in sinoči smo lahko sišli še predzadnje predavanje v tej sezoni, pravzaprav sišli in vi- deli, zakaj gost kluba je bil Mario Magaja. Znano pa je, da o njegova predavanja vselej spremljana s številnimi diapozitivi, in tako nam je tudi Dansko prikazal v besedi in sliki. Celotna podoba pa je bila očarljiva do tiste mere, ko si človek zaželi osebnega doživlja vsega ti- kazala, kar mu je predavatelj pri- kazal.

Magaja je začel svoje predava- nje z obširnim prikazom življenja in dela slovitega pravljičarja Han- sla Christiana Andersena, cigar sto- letnice smrti se spominjamo prav v tem času, medtem ko je februarja poteklo 170 let od dneva njegovega rojstva. Od pisateljeve rojstne hiše, očarljive in pravljične v svoji skrom- nosti, in velikega prizidavega mu- zeeja do panoramskega orisa mesta Odense, od Kibenhavn v septem- brskem soncu do zabaviščnega par- ka Tivoli v morju luči, od arhitek- ture danskega podeželja do razkošja Hamletovega gradu: to so nekako bi- le temeljne postaje na poti po prav- ljni deželi, po kateri je predava- telj vodil poslušalce z istim uspe- hom kakor že prej po toliko drugih krajih.

ZANIMIVA RAZPRAVA NA OPČINAH

Zgodovinski kompromis in politični položaj

Uvodne poglede sta orisala Boris Iskra in Igor Tuta

Openska sekcijska krožka za druž- bene in politične vede «Pinko Toma- žič» je sinoči priredila v Prosvet- nem domu zanimivo razpravo o zgo- dovinskem kompromisu, v kateri je Boris Iskra najprej orisal pojem, ki ni povsem nov v delavskem gi- banju. Izhajal je iz Gramscija in izkušnji italijanskega oporniškega gibanja. Iskra je ugotovil, da čil- ski dogodki dokazujejo, da ni dovolj preprosta večina za prevzem ob- lasti, temveč je treba ustvariti šir- še zavestno delavskega razreda s srednjim slojem. Prav to zave- zništvo je odločilno. Iskra je nato govoril o pluralizmu in demokrati- ni vsebini pojma, ki pomeni nepo- sredno sodelovanje širokih slojev pri soočanju se.

Za to se je dotaknil tudi nekaterih konkretnih vprašanj Slo- vencev in zaskrbljenosti, da lahko pride do kompromisa na škodo manjšine. Take perspektive je od- ločno zavrnil in ugotovil, da smo Slovenci vedno pridobili svoje pra- vice s trdim bojem ter da je osno- va kompromisa antifašizem in boj za širše demokratske oblike. Ta vprašanja je nato konkretnije o- svetlil tudi s primeri iz uveljavlja- nja pooblaščenih odlokov na sloven- ski šoli.

Igor Tuta je podčrtal izreden po- men tega predloga, ki je v ospredju razprav italijanskega političnega življenja in dejal, da moramo biti aktivni pri prevzemu novega prelom- nega procesa, ki je prav obraten onemu iz 1948. leta. Zelo podrobno je analiziral značaj in vlogo KD, ki nima pravega političnega progra- ma zaradi svoje nadstrankarske ob- like in izključne težnje po oblasti. Zato se zastavlja vprašanje, če KD še vedno predstavlja vse katoliče- ne in če se ta mit že ni razbil, kot se je lani pri referendumu o razporci.

Tuta je pri svoji analizi izhajal tudi iz mednarodnega obsežja in pretekle razdelitve sveta na dva ločena bloka ter ustvarjanje nove- ga ravnotežja z novo osrto krizo kapitalističnega sistema, ki je po- gojena z nastopom tretjega sveta na mednarodno tržišče. V krizi pa je tudi italijanski politični sistem in se zlasti KD, ki je glavni obto-

Razna obvestila

SPDT — 4. planinski večer — vabi na izredno zanimivo predavanje o odpravi na Mt. McKinley (Aljaska), ki bo v petek, 16. t.m., v Gregor- čičevi dvorani. Ul. Geppa 9/1, ob 20.30. Predavanje bo vodil dr. Peter Soklič iz Ljubljane.

Kulturno združenje «Most» priredi jutri, 15. maja, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma predavanje o temi: «Gospodarske determinante v razvoju slovenskega, nacional- nega sistema». Predaval bo univ. prof. Toussaint Hočvar. Prisrčno vabljeni.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 14. maja BONIFACIJ

Sonce vzhaja ob 4.36 in zatone ob 19.27. — Dolžina dneva 15.01. — Lu- na vzhaja ob 7.03 in zatone ob 22.36.

Jutri, ČETRTEK, 15. maja ZOFIJA

Vreme včeraj: Najvišja temperatu- ra 18 stopinj, najnižja 14,3, ob 19. uri 17,5 stopinj, zračni pritisk 1006,4 ustaljen, veter 6 km severovzhodno, vlaga 64 odst., dežja je padlo 9,1 mm, nebo 9 desetink pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura mo- rja 16,4 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 13. maja 1975 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo pa je 8 oseb. UMRILI SO: 81-letna Anna Samer vd. Luin, 85-letni Vittorio Violin, 44- letni Ennio Millo, 69-letna Libera Facchini, 76-letni Carlo Zanetti, 87- letna Maria Batinovich vd. Ingrassio, 62-letna Darinka Rener vd. Romagno- li in 64-letni Vittorio Bolci.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4; Godina, All. Igea, Ul. Gimnastica 6; Chiari- Crotti, Ul. Tor S. Pietro 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All. Alabarda, Ul. dell'Istria 7; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Al S. Andrea, Trg Venezia 2.

LEKARNI V OKOLICI

Boljence (tel. 28-124), Bazovica (tel. 226-165), Opicina (tel. 211-001), Prosek (tel. 225-141), Božje polje - Zgonik (tel. 225-590), Nabrezina (tel. 200-121), Sesljan (tel. 209-197), Zav- tje (tel. 213-137), Milje (tel. 271-124).

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

Ameriški dolar	626,61
Funt sterling	1444,-
Švicarski frank	252,60
Francoski frank	154,30
Nemška marka	267,75
Avstrijski šiling	37,55
Dinar: debeli	37,25
drobni	37,50

MENJALNICA vseh tujih valut

AMERIŠKI DOLAR

626,61

FUNT STERLING

1444,-

ŠVICARSKI FRANK

252,60

FRANCOSKI FRANK

154,30

NEMŠKA MARKA

267,75

AVSTRIJSKI ŠILING

37,55

DINAR: debeli

37,25

drobni

37,50

AMERIŠKI DOLAR

626,61

FUNT STERLING

1444,-

ŠVICARSKI FRANK

252,60

FRANCOSKI FRANK

154,30

NEMŠKA MARKA

267,75

AVSTRIJSKI ŠILING

37,55

DINAR: debeli

37,25

drobni

37,50

AMERIŠKI DOLAR

626,61

FUNT STERLING

1444,-

ŠVICARSKI FRANK

252,60

FRANCOSKI FRANK

154,30

NEMŠKA MARKA

267,75

AVSTRIJSKI ŠILING

37,55

DINAR: debeli

37,25

Gledališča

Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje v Novi Gorici s predstavo F. Molnarja LILLOM jutri, 15. ma- ja, ob 20. uri.

SAG

Slovensko amatersko gledališče v Trstu prireja prvo izredno gostovanje gledališke skupine «Centro italiano ri- cerche teatrali» iz Trsta, ki bo v ponedeljek, 19. maja, ob 20.30 v dvo- rani p.d. «I. Cankar», Ul. Montec- chi 6. Novoustavljena gledališka skupina, s katero je SAG navezalo prve, plodne stike, bo prvič v ita- lijščini uprizorila farso v dveh de- lih angleškega dramatika Johna O- sborna KRI BAMBERGOVIH.

Ponovitev: v torek, 20. maja, ob 20.30 v isti dvorani.

Slovensko amatersko gledališče go- stuje v nedeljo, 18. maja, ob 18.30 v p.d. «Zvezda» v Podlonjerju s far- so Daria Foja MARKOLFA.

TRETI REDNI OBČNI ZBOR

Važen prelomnik v sicer kratki zgodovini Mladinskega krožka

Izvoljen nov odbor - Delovanje krožka odslej tudi v poletnih mesecih

Mladinski krožek - Trst je imel preteklo soboto svoj 3. občni zbor, ki formalno zaključuje četrto leto dejavnosti te naše mladinske zamejske organizacije. V resnici pa bo krožek nadaljeval z delom in s svojimi pobudami tudi v prihodnjih mesecih in med poletjem, kar se v prejšnjih sezonah ni dogajalo. Tretji občni zbor predstavlja nedvomno važen prelomnik v sicer kratki zgodovini krožka: to je priložnost za kritičen pregled tega, kar je bilo storjenega ter priložnost, da se začrtajo smernice nadaljnjega dela. V štirih letih si je MKT, ki je nastal po razkroju mladinske skupine «Matijska Gube», nabral nekaj navede koristnih izkušenj, izboljševal si je, če se lahko tako izrazimo, svoj splošni način in pridobil je svoje čističnice v našem manjšinskem življenju. To pa logično še ni dovolj; krožkovne članke čaka še veliko dela in truda, da bo MKT res zadobil tisti pomen, ki ga mora imeti za zamejsko stvarnost.

Občni zbor se je pričel s poročili predsednika Branka Jazbeca, ki se je v uvodu dotaknil 30-letnice osvoboditve. Prav v smislu tega jubileja moramo namreč gledati na letošnjo sezono krožka, ki je s številnimi pobudami počastil narodnoosvobodilni boj. Velik poudarek je Jazbec dal šolski mladini in šoli: ta je s svojo strukturo in s svojim programom nezadostna za vsebinsko pripravljenost mladega človeka. Zdradi velikih vrzeli šolskega sistema, je nujno, da skuša MKT odgovoriti na številna vprašanja, s katerimi se mladi srečujejo in tu gre za probleme, ki se tičejo manjšinskega življenja.

Zatem je predsednik na kratko orisal težave in uspehe letošnje sezone in ob tem se je ustavil pri političnih nazorih krožka. Že sam program, ki ga je MKT izpeljal namreč kaže, da gre za organizacijo, ki ima jasno začrtano pot in ki tej tudi zvesto sledi. Tu bi lahko opozorili na vsebino predavanja in na zrele izjave, ki jih je krožek občasno dal, ko je budno sledil italijanskemu političnemu življenju.

V nadaljevanju je Jazbec spregovoril o nujnosti, da krožek še bolj prodre med šolsko mladino in seveda tudi med delavce ter da privabi v svoje vrste nove mladince. Ob tem pa se postavlja vprašanje boljšega obveščanja. Za zaključke je predsednik krožka poudaril, da je treba v prihodnje okrepiti stike s istomišljeniškimi goriško organizacijo, ker so bili ti do sedaj vse preveč redki in neplodni.

Sledilo je tajniško poročilo Nadje Filipčič. Ta je prikazala težave, s katerimi se je srečal stari odbor v pretekli sezoni in je orisala pobude, ki jih krožek namerava izpeljati v bližnji prihodnosti. Temu je sledil prikaz dejavnosti v letošnjem letu. V prvi vrsti moramo omeniti kulturno politično dejavnost: gre za okroglo mizo o pobaščanih odlokih, za predavanja prof. Dominika o astronomiji, novinarja Spetića o ekonomskem in političnem položaju v Italiji, novinarja Korena o pohodu 30. divizije v Benečijo, prof. Šiškovca o mladini v OF ter novinarja Buhniča o Riziari in njenih zločinih, za dve gostovanji amaterske gledališča ter za ogled pristanišča in za pogovor o njegovih problemih s sindikalizmom Vatovec.

Pomembno vlogo so odigrali tudi družabni večeri, na katerih je bilo prisotnih povprečno 150 mladih. Na

zadnje je treba omeniti še predvajanje filmov in pa nekaj uspešnih izjav.

Po pregledu izvedenih pobud je Nadja Filipčič zaključila s poudarkom, da je letos MKT uspešno sodeloval z Dijaškim domom v okviru Mladinskega centra in da ne smemo pozabiti na dejstvo, da ima krožek kar 300 članov: 110 mladink in 190 mladincev.

Zatem je Peter Rogelja prebral poročilo nadzornega odbora. Rogelja je med drugim podčrtal antifašistično linijo, ki je označila vso dejavnost krožka in je poudaril, da je krožek nekakšna straža, ki pazi, da se ne bi naša slovenska mladina izgubila v italijanski družbi. Temu je sledila razprava, ki se je dotaknila številnih mladinskih vprašanj.

Po pozdravu predstavništva goriškega krožka so nato prisotni člani, ki jih je bilo tokrat nekoliko manj, kot smo pričakovali (morda zaradi kresov na predvečer nedeljske proslave), izvolili nov odbor. V tem so bili: Rudolf Bartolot, Nadja Filipčič, Dario Gergolet, Branko Jazbec, Dario Kapic, Sandi Klun, Nikola Marnica, Isabella Marega, Aleks Ota, Sandi Pertot, Marija Puntar, Rado Race, Boris Siega, Pavel Slamič, Fabio Smotlak, Paride Sosić, Sonja Stavar, Sergij Štoka, Aleksi Timeus, Pavel Trampus, Dusan Udovic in Davor Zupancic. V nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: Joško Morelj, Peter Rogelja in Pavel Stranj.

s. k.

Uspela spominska slavnost ob 30-letnici osvoboditve

V nedeljo popoldne je bila v Mladinskem domu v Boljuncu pomembna spominska slavnost, ki se uvršča v okvir proslav v Bregu ob 30-letnici osvoboditve.

Po maši za vse padle vaščane v vojni, so na stopnišču Mladinskega doma slovesno odkrili spominsko ploščo v trajen spomin vsem, ki so padli za svobodo in za boljšo bodočnost nas vseh. Cerkevni pevski zbor je zapel dve žalostinki. Nato je v spodnji dvorani sledil nadaljnji spored proslave, pri katerem je sodelovala šolska in dijaška mladina z recitalom odporniških pesmi (Renato Mihelič), Patricija Petaros, Fulvija Premelin, Rosana Petaros, Gracijela Melika ter napovedovalka Tatjana Stefančič. Nastopila sta še otroški šolski zbor pod vodstvom Ljube Smotlak ter mešani pevski zbor iz Škedinja, ki ga je vodil Dušan Jakomin. O pomenu jubilejne proslave in osvoboditve je spregovoril deželni poslanec Drago Štoka, ki je poudaril predvsem veljavo spomina na narodnoosvobodilnem boju, tako da smo na svojo preteklost lahko pravice ne ponosni. Kljub temu moramo biti za uveljavljanje naših narodnostnih pravic žilavo nadaljevati še danes.

V SOBOTO V PROSTORIH VIDEVSKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Zasedanje o novih posegih na področju združništva

Razprava o problemih distribucijskega sektorja v združništvu v luči splošnega gospodarskega in družbenega razvoja v deželi

Prejšnjo soboto je bilo v konferenčni dvorani videvske trgovinske zbornice zasedanje o problemih reforme distribucijskega sektorja v funkciji nove gospodarske in družbene razvojne politike v naši deželi. Zasedanje je priredilo deželno združenje potrošniških združenj, ki je včlanjeno v vsedržavno zvezo združenj.

Poleg številnih predstavnikov delavskih in kmetijskih združenj, so se zanimivega zasedanja udeležili tudi predsednik deželnega odbora Franc De Carli in deželni tajnik sindikata CGIL Dario Varin. Zasedanje so priredili z namenom, da bi osvetlili glavna vprašanja, ki se odpirajo na področju deželnega združništva ter da bi iz njega izšli konkretni prispevki in napotki za usmerjanje deželne politike na tem področju. Deželno odborništvo za proračun bo namreč konec letošnjega oktobra priredilo podobno širše zasedanje na isto temo.

O pomenu vprašanja distribucije v združništvu je v začetku zasedanja spregovoril predsednik deželnega združenja potrošniških združenj Saverio Giacchetti, ki je kritiziral vladne posege na tem področju, pri katerih ni prišla do izraza zaželena politika v obrambo potrošnikov. O tem pričajo nekateri po-

datki, ki jih je Giacchetti našel. V letu 1974 je moral potrošnik 11 tisoč milijard več za nakup le 2,5 odstotka blaga več. Zaradi realne povečanja draginje za 30 odstotkov v letu 1974 ter za nadaljnjih 15 odstotkov v prvih mesecih letošnjega leta je nujno potrebna vladna politika, ki naj bi z novimi, konkretnimi posegi zajela to draginjo. V ta namen pa je potrebna učinkovitejša politika teritorialnega in gospodarskega načrtovanja.

Giacchetti je v nadaljevanju svojega uvodnega posega poudaril obnem potrebo po tesnejši in jasnejši povezavi med kmetijsko proizvodnjo in potrošnjo. Po gospodarnem mnenju je sedanjí položaj na tem področju še dramatičen spričo dejstva, da se stanje trgovskega razdeljevanja na drobno v zadnjih letih ni niti za pet premaknilo, če se je pa kaj premaknilo, se je le v korist večjih monopolov. Vzrok tega položaja je tudi v tem, da v zadnjih letih ni bilo vidnejših premikov po poti združništva med malimi trgovci. V tem okviru je po mnenju Giacchettija nujno potrebno, da posamezne občine čimprej izdelajo trgovske načrte, ki jih predvideva zakon št. 426. Doslje je v naši deželi le neznamen del občin izpolnil to vrzel, kar dokazuje pomankanje občutljivosti za reševanje teh perečih problemov med krajevnimi upravljavci.

V zvezi z novimi naraščajočimi potrebami imajo poleg dežele, ki bi se morala načrtno spoprijeti s to problematiko, pomembno vlogo za restrukturacijo distribucijskega omrežja tudi delavske zadruge, katerih pravni položaj pa je še danes, kljub občutnim premikom, ki so jih zadruge izpolnile, še vedno anahronističen, če upoštevamo današnje zakone na področju združništva.

Podrobnejši pregled o trenutnem združniškem potrošniškem gibanju v naši deželi je podal Alberto Pertoldi, ki je dejal, da deluje v Furlaniji - Julijski krajini 113 združenj s 50 tisoč člani, 285 prodajnimi središči ter 1100 uslužbenci za skupen poslovni obrat, ki presega 31 milijard lir. Kljub tem spodbudnim številkam pa ne gre na tem področju vse tako gladko, kot bi se na prvi videz zdelo. Združništvo v naši deželi sloni bolj na lovoriških preteklostih kot na bogastvu pobud sedanjosti. Za premostitev raznih težav, si je vodstvo združenja zadalo vrsto kratkoročnih in dolgoročnih ciljev. Med temi je Pertoldi našel prenosov prodajnega omrežja, enotnost nakupov, obnove združne osnove ter poenotenje podjetij. Med dolgoročnimi načrti pa je omenil enotno deželno združenje ter dosego organske enotnosti celotnega združniškega gibanja.

Posebej velja poudariti poseg deželnega tajnika CGIL Daria Varina, ki je poudaril potrebo po vzpostavitvi novih odnosov med sindikati in združništvom ter po večji enotnosti med obema dejavnostima.

V razpravo je posegel tudi podpredsednik deželnega odbora ter odbornik za načrtovanje in proračun De Carli, ki je poudaril, da mora združniško gibanje nuditi deželni upravi enotne in jasne predloge. Ob tem je najvil vrsto predlogov na temo potrošniškega združništva ter osrednje zasedanje, ki bo konec oktobra.

S. G.

POSLEJ DELUJEJO ŠTIRI OD DEVETIH RAJONSKIH KONZULT

Umeščena štandreska rajonska konzulta: za predsednika izvoljen Danilo Nanut

Navedena nekatera važna neresena vprašanja - V petek sestanek na občini zaradi postavitve spomenika padlim partizanom

Druženje in prosvetni delavec Danilo Nanut je predsednik štandreske rajonske konzulte. Izvolili so ga na sinočnji prvi seji, na kateri je bilo prisotnih devetnajst od dvajsetih svetovalcev. Njegova izvolitev je bila veljavna po tretjem glasovanju, ko je zadrževala relativna večina glasov. Seje se ni udeležil predstavnik, ki ga je za štandresko konzulto delegirala fašistična stranka.

Sestanek je odprl župan De Simone, ki je pozdravil člane konzulte ter številne prisotne vaščane in dejal, da je na prvem mestu izvolitev predsednika. Takoj na začetku je Miloš Tabaj dejal, da PSI kandidira za predsednika Danil Nanuta. Zastopnik KPI Klavdij Ožbat je v imenu KPI tudi to kandidacijo podprl. Nadja Paulin je v imenu Slovenske skupnosti predlagala za predsednika Božidarja Tabaja, isto kandidacijo pa je podprla tudi krščanska demokracija.

Še preden s glasovali, je Miloš Tabaj vprašal zakaj prihaja do umešitve tako pozno in zakaj so imenovani v konzulto človeka, ki glasuje na Ročaj in štandreskega položaja ne pozna. Božidar Tabaj je bil prav tako mnenja, da bi moral zaradi številnih oprtih vaških vprašanj konzulto umestiti poprej. Sledilo so tajne volitve, na katerih je Danilo Nanut dvakrat prejel po deset glasov, Božidar Tabaj pa po devet. Šele po tretjem glasovanju je bil Nanut z enakim izidom izvoljen za predsednika.

Takoj po izvolitvi se je Nanut zahvalil za izraženo zaupanje in obžaloval, da je do umešitve štandreske konzulte, četrte izmed devetih, prišlo tik pred zapadlostjo mandata občinskega sveta. Predlagal je, da bi se čimprej sestali in se v sedanjí dobi pregledali, kako je z vprašanji šolskega, izgradnjo spomenika padlim, odprtjem zdravniške ambulante, ureditvijo stranskih poti, javno razsvetljavo, napeljavu plina po hišah, izgradnjo športnega središča itd. Nadalje je Nanut rekel, da o sebnem predstavlja v konzultu prosvetno društvo «Oton Zupancic» in športno društvo «Juventina», da pa bo v svojstvu predsednika odprl do vseh zahtev in potreb, ki bodo prihajale iz drugih vrst. Izrazil je nato zadovoljstvo, ker je občinska uprava po tolikem času pristala na neposreden pogovor, ki bo v petek na županstvu glede postavitve spomenika padlim partizanom. Poudaril je, da v korist takšnih deontativnih teles kot jih ustanovljajo v Gorici, ker je prepričan, da bodo pomagala poiskati tiste stvarne potrebe občanov, ki pogosto ne pridejo do občinskega sveta kot najvišjega predstavništva prebivalstva na občinski ravni. Ob koncu je zahteval, da občina čimprej skliče tudi ostale konzulte in še posebej konzulto za Pevmo, Oslavje in St. Maver, kjer so se njeni člani prvi v Gorici neuradno sestali in zahtevali uumešitve konzulte.

V sklepnem delu so se domenili, da bo predsednik prihodnji teden povabil vse svetvalce na drugo sejo, ki bo po vsej verjetnosti ponovno v prostorih štandreskega potrošništva. Nekateri člani konzulte so se poslužili pravice zaježene v pravilniku in so govorili v svojem jeziku ter je prevajala njihova izvajanja prevajala v italijansko. Dogovorili so se tudi, da bo moral občinski funkcionar ki bo sestavljal zapisnik, poznati oba jezika.

Kot smo že včeraj poročali, je bila v nedeljo popoldne v Sovodnjah osrednja proslava 30-letnice osvoboditve, ki jo je pripravil enotni odbor, v katerem so sodelovala vsa društva v sovodenski občini. Popoldanski spored se je pričel z odkritjem spominske plošče padlim domaćinom v veži županstva. Sledil je spored ob Kulturnem domu. Poleg govornikov so nastopili pevski zbor iz Branika, godba na pihala iz Anžovega ter domači osnovnošolski otroci. Na slikah vidimo domače uence, ki so se predstavlili z recitacijami in petjem

Deželni odbornik Stopper o vprašanju oddelka «fiocco»

Deželni odbornik za industrijo in trgovino Nereo Stopper je deželni ma komunističnim svetovalcem Spartacu Zorzenonu in Fulviu Bergomasu poslal pismeni odgovor na nju-nu vprašanje o položaju delavcev oddelka «fiocco» v podgorski predilnici. Oddelek, v katerem je zaposlenih 200 delavcev, je vodstvo tovarne pred nekaj meseci zaprlo in vpisalo vse delavce v dopolnilno blagajno.

Deželni odbornik je v svojem odgovoru, potem ko je to izvedel od samega vodstva podgorske predilnice, obrazložil, zakaj je prišlo do zaprtja tega oddelka. Tovarna v Podgorici izdeluje pretežno bombažno blago, medtem ko je proizvodnja sintetičnega blaga zelo nizka. V zadnjem letu pa se je podražila celuloza, ki je glavna surovina, ki jo uporabljajo v tem oddelku. Naravno je, da se je s podražitvijo celuloze podražilo tudi sintetično blago, ki ni imelo več na tržišču takega povpraševanja. Vzpostredno s krizo v tem industrijskem sektorju je vodstvo podgorske predilnice najprej znižalo delovni urnik v oddelku «fiocco», nato pa vpisalo vse delavce v dopolnilno blagajno. Odbornik Stopper je ob koncu svojega pismenega odgovora

komunističnim svetovalcem zagotovil, da vodstvo nima namena za prejeti oddelka, saj so prav pred kratkim vanj umestili čistilne naprave, zaradi katerih so potrosili več kot 800 milijonov lir.

Ustanovitev enotnega sindikata uslužbencev javnih ustanov

Pokrajinska sindikalna tajništva uslužbencev javnih ustanov CGIL, CISL in UIL so za jutri ob 9. uri sklicala v prostorih pokrajinske seje dvorane sestanek vseh pripadnikov treh sindikalnih skupin, na katerem bodo ustanovili enotni pokrajinski sindikat uslužbencev javnih ustanov. O pomenu ustanovitve tega sindikata bo spregovoril sindikalist Aldo Colleoni.

Drevi občni zbor Podpornega društva

Drevi ob 20. uri bo na sešedu v Ul. Malta 2 redni letni občni zbor Podpornega društva za Goriško. Na dnevnem redu imajo naslednje točke: čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročilo predsednice o lanskemotnem delovanju, poročili blagajnika in nadzornega odbora, volitve novega odbora ter diskusija.

DOGOVOR MED STRANKAMI IN DRŽAVNIMI ORGANI

Sprejeta določila za reden potek volilne kampanje na Goriškem

Kampanja bo trajala samo trideset dni - Zborovanja bodo usklajevali občinski odbori s predstavniki strank - Stroge kazni za kršitelje

Predstavniki političnih strank, občinskih uprav in državnih organov so se dogovorili, o poteku volilne propagande. Prefekt Molinari, ki je sejo vodil, je povabil udeležence sestanka, naj zagotovijo miren in dostojen potek volilne propagande. S tem v zvezi so sklenili, da bodo volilno kampanjo odprli 16. maja, zaprli pa že po 30 dneh, kar pomeni, da bo letos precej krajša. Po občinskih bodo ustanovili odbore sestavljene iz vseh strank, ki se bodo sestajale na občinskih vsak teden ter bodo svoje odločitve o sklicevanju zborovanj sporočali javni varnosti. Nadalje so se dogovorili, da volilnih zborovanj ni mogoče motiti ne z zvonicami ne z razdeljevanjem letakov. Zborovanja bo mogoče prirejati med 10. in 13.30 ter 17. in 22.30; 13. junija bodo volilna zborovanja lahko trajala do 24. ure. Zborovanja ne bo mogoče prirejati v bližini bolnišnic in v krajih, kjer bi ovirali promet, tudi na Travičku ne. Prav tako ne bo zborovanja na praznik republike, 2. junija.

Lepake bo mogoče nalepiti samo na oglasnih deskah, ki jih bo določila občinska uprava. Prepovedano je pisanje gesel po zidovih, cestah, ograjah itd. Odslej dalje ni

več dovoljeno izobešanje svetlobnih propagandnih napisov na javnih krajih, razen smerkazov za partijske seje. Prav tako je prepovedano metanje letakov na javnem prostoru ali v kraju, kamor ima občinstvo dostop. Dovoljeno pa je razdeljevanje letakov v roke. Zvornice na avtomobilih je mogoče uporabljati samo za napovedovanje ure in kraja zborovanja ali volilnega sestanka, in sicer od 9. do 13. ter od 15.30 do 20.30. Takšna propaganda je dovoljena en dan pred sestankom in na sam dan sestanka. Med razdeljevanjem volilne propagande so se na sestanku dogovorili, da ne bodo prirejali sprevodov, statifnih tekov, parad in podobnih shodov.

Od 14. junija dalje ni več dovoljena nobena občina javne propagande. Med samimi volitvami pa ni mogoča nikakršna oblika volilne propagande 200 metrov od volišča. Za kršitelje ted določil so predvidene stroge kazni.

Seja občinskega odbora staršev

V ponedeljek se je v Sovodnjah sestel občinski odbor staršev vrtec ONAIRC. Glavna točka sestanka se je nanašala na hudo stanje, ki je nastalo v vrstici v Sovodnjah. Rupi zaradi bele stavke pomožnega in učnega osebja. Stavko so slednji oklicali zaradi neizpolnjene dolžnosti vsedržavnega vodstva ONAIRC, ki bi obema vrtecima moralo zagotoviti «vmesno» osebje, to je neke vrste povezovalca med pomožnim in učnim osebjem.

To vprašanje pa se ne tiče samo obeh vrtec v sovodenski občini, marveč vse tako na Goriškem kot na Videmskem. Zato se bo predsednik občinskega odbora staršev Danilo Čotič udeležil jutri v Vidmu sestanka, na katerem bodo razpravljali o tem vprašanju.

Stališče sindikatov glede davčne politike

Pokrajinska sindikalna federacija CGIL, CISL, UIL ugodno ocenjuje pripravljenost vlade glede davčne politike, saj je v svoje stališče vključila tudi nekatere predloge sindikatov. Ker pa so vladna zagotovila splošnega značaja in o njih ni mogoče zavzeti dokončne in točne stališča, bodo sindikati tudi v bodoče pritiskali na vlado, da sprejme obveznosti, ki jih je sprejela na sestanku s sindikati. Sindikati zahtevajo, da se vladna pripravljenost izkaže z odobritvijo zakonskega o sntukta, šele potem bo mogoče dokončno povedati, če so bile sprejete delavske zahteve.

Za večjo varnost v turističnih krajih

Včeraj dopoldne so se na prefekturi v Gorici sestali predstavniki turističnih ustanov ter državnih organov in sprejeli odločitve, ki naj zagotovijo mir, varnost ter javno dostojnost v turističnih krajih. Predstavniki turističnih ustanov so na sestanku povedali, kakšne ukrepe so sprejeli, da bodo turisti seznanjeni s cenami hotelov in drugih storitev. Poskrbeli bodo za pravočasno zaporo tistih javnih lokalov, kjer igrajo

V PRIREDBI SLOVENSKEGA MLADINSKEGA CENTRA

V soboto v Dijaškem domu miting ob tabornem ognju

Na sporedu so športne in kulturne točke

Ni ga slovenskega društva ali organizacije, ki bi letos ne proslavila 30. obletnico zmag nad nacifašizmom. Prav v nedeljo smo proslavljali to obletnico v teh krajih v za-mestju. V Trstu, sjer je bila na Gol-dnemjem trgu veličastna proslava, prav tako pomembne pa so bile pro-slave v Nabrežini, na Proseku in v Sovodnjah. Letošnji jubilej pa je do-bil še poseben poudarek, saj z njim ne proslavljamo samo 30-letnico zma-gre, marveč izpričujemo naš upor pro-ti določnim desničarskim krogom, ki s strahovanjem in z atentati oživ-ljajo fašizem. Vse naše organiza-cije in društva se tega zavedajo, saj smo na vsaki proslavi vedno to-poudarili in izpričali naš odpor pro-ti nasilju.

Slovenski mladinski center v Go-rici, v katerem sodelujejo Mladin-ski krožek, slovenski dijaški dom «Simon Gregorčič», taborniki rodu Modrega vala ter športno združenje «Dom», bo v soboto, 17. maja, ob 20. uri pripravil osrednjo proslavo 30-letnice zmag z naslovom «Miting ob tabornem ognju». To ma-nifestacijo se bo mladina na Goriškem dostojno oddolžila spominu vseh tistih, ki so nam z njihovim življen-jem zagotovili svobodo. Proslava bo v prostorih slovenskega dijaške-ga doma na Svetogorski 84.

Pred pričetkom proslave, in sicer ob 15. uri, bo v Dijaškem domu športno popoldne z odbojgarskim tur-nirjem in košarkarsko tekmo. Spor-ed sobotnega mitinga se bo pričel s točko «Mladi ob 30-letnici», v kateri bodo goriški mladinci poudarili pomen zmag izpred tridesetih let.

Pred pričetkom proslave, in sicer ob 15. uri, bo v Dijaškem domu športno popoldne z odbojgarskim tur-nirjem in košarkarsko tekmo. Spor-ed sobotnega mitinga se bo pričel s točko «Mladi ob 30-letnici», v kateri bodo goriški mladinci poudarili pomen zmag izpred tridesetih let.

Naeclnik socialdemokratske liste je občinski odbornik Zucalli, na njej so nadalje občinski svetovalci iz Gorice Bianconi, občinski odbornik Fantini, pokrajinski odbornik Tacchiniardi in občinski svetovalec Ziberna. Na listi ni več podžupana Rovisa. Na listi nadalje kandidirajo uradnik INPS dr. Francesco Antonini, univerzitetni študent Elio Candussi, uradnik na je-zemnici Genaro Compagnone (bivši svetovalec) tajnik federacije ing. E-gone Lodvatti, uradnica Laura Ma-kus, univerzitetni študent Levin Ro-sa in drugi. Lista, ki je sestavljena po abecednem redu, vsebuje 40 kan-didatov.

Telefonsko obvestilo o «bombi» na šoli

Neznani študent si je včeraj zju-traj spet privoščil neslano šalo in telefoniral pred pričetkom pouka na italijanski klasični licej da je v šoli bomba. Ravnetelj, ki je na takšna telefonska opozorila sicer že navajen, je bil vseeno previden in je poklical policijo, ki je pregledala vse pro-ste re ter ugotovila, da je telefonsko obvestilo iz trte izvirlo. Študentje ta čas seveda niso imeli pouka. To pa je bil tudi glavni smisel igre, ki traja že toliko časa, da je marsiko-ga že naveličala.

Poletni urnik javnih lokalov

Združenje goriških trgovcev obvešča, da bo jutri, v četrtek, 15. maja, stopil v veljavo poletni urnik javnih lokalov v goriški pokrajini. Urnik je naslednji:

RESTAVRACIJE: od 6. do 1. ure po polnoči; GOSTILNE: od 8. do 1. ure po polnoči; TRGOVINE Z BREZALKOHOLNI-MI PIJACAMI: od 6. do 24. ure; OSMICE: od 10. do 22. ure; LOKALI ZA IGRANJE BILJARDA IN DRUGIH DOVOLJENIH IGER: od 9. do 24. ure.

Združenje nadalje obvešča lastnike da bodo lahko lokale zaprli v po-poldanskih urah, in sicer: kavarne, gostilne in osmice od 13.30 do 15.30, restavracije pa od 15.30 do 17.30. Popoldanska zavora mora biti jav-ljena na vidnem mestu v lokalih. Goriško županstvo je končno ugo-dilo želji jectivinarjev in odredilo, da bodo trgovine z jestvinami in ze-ijnjavo lahko poslovale do 19. ure. Doslje so namreč te trgovine zapirale že ob 18.30, kar je vzbudilo pre-cejšnje nezadovoljstvo med goriškimi trgovci, ki so se obrnili do združe-nja trgovcev. Le-to je posredovalo pri goriški občini, ki je ugodila tem zahtevam. Odslej bodo trgovine z jestvinami in zelenjavo obratovale od 8. do 13. ure ter od 16.30 do 19. ure.

Sartorijevega trupa še niso našli

Tudi v zadnjih dneh je bilo iska-nje trupa 21-letnega vojaka iz Pia-cenze Franca Sartorija brezuspešno. Kot smo že poročali, je mladenič utonil v petek jutraj pri Mostu 9. avgusta, njegovega trupa pa še niso našli. Pri iskanju so ko včeraj sodelovali goriški gasilci, potaplja-čji iz Trsta ter vojniki. Deroča in motna voda je potapljačem delo pre-cej otežkočala, tako da je bilo nji-hovo delo omejeno. Goriški gasilci pa so z gumijastim čolnom večkrat iskali ob begovih Soče v upanju, da bi se mladeničevo truplo zaustavilo med kako skalo.

Prispetavajte za DIJAŠKO MATICO

Sestanek občinskih svetovalcev KPI

Goriška komunistična federacija je za drevi ob 20.30 v prostorih Palace hotela pripravila javno skup-sčino, na kateri bodo govorili občin-ski svetovalci KPI Nereo Battello, Gianna Bigi por. Pirella, Vilma Branjnik por. Corva in Italo Chiar-ino. Le-ti bodo govorili o delu, ki so ga kot člani komunistične par-tije opravili v 5-letni mandatni do-bi v goriškem občinskem svetu.

Na današnjem večeru bodo pred-stavili tudi kandidato listo za bli-znje občinske volitve.

PSDI predstavil kandidato listo za Gorico

Socialdemokrati iz Gorice so več-raj predložili svojo občinsko kan-didato listo in bodo na drugem me-stu na glasovnici, takoj za komuni-sti. Doslje sta bili namreč na sodišču za volitve v občinski svet v Gorici predloženi samo listi KPI in PSDI. Tudi ostale stranke so že pre-cej daleč pri sestavljanju list in pri zbiranju podpisov. Urad na sodišču, kjer liste predstavljajo, je odprl vsak dopoldan do 21. maja.

Načelnik socialdemokratske liste je občinski odbornik Zucalli, na njej so nadalje občinski svetovalci iz Gorice Bianconi, občinski odbornik Fantini, pokrajinski odbornik Tacchiniardi in občinski svetovalec Ziberna. Na listi ni več podžupana Rovisa. Na listi nadalje kandidirajo uradnik INPS dr. Francesco Antonini, univerzitetni študent Elio Candussi, uradnik na je-zemnici Genaro Compagnone (bivši svetovalec) tajnik federacije ing. E-gone Lodvatti, uradnica Laura Ma-kus, univerzitetni študent Levin Ro-sa in drugi. Lista, ki je sestavljena po abecednem redu, vsebuje 40 kan-didatov.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - TRST

Pavel Golia
JURCEK
pravilica v 4 dejanjih s prologom
Scena Demetrija Cej
Kostumi Marija Vidan
Glasba Aleksander Vodopivec
Režija Mario Ursić
V soboto, 17. maja, ob 10.30 v gledališču A. Ristori v Cedadu.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Go-rici vabi v nedeljo, 18. maja, na iz-let na Trstelj. Izletniki naj se z lastnimi prevozimi sredstvi zberejo ob 7. uri na italijanski strani mej-nega prehoda pri Rdeči hiši. Krvdajalska sekcija v Doberdobu priredi v soboto, 17. maja enodnevni izlet na Reko, kjer se bodo srečali s tamkajšnjimi predstavniki sorodne organizacije ter s predstavniki Rde-čega križa. Urnik odhoda avtobusa bomo naknadno objavili.

Kino

PREDSEDNIK ZADRUGE «NAŠ KRAS» E. KRAUS NA OKROGLI MIZI O ZAŠČITI KRASA RAZVOJ GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI NA KRASU JE PREDPOGOJ ZA DEJANSKO ZAŠČITO OKOLJA

Okolja ne moremo zaščititi z «normami», temveč ga mora zaščititi prebivalstvo, ki na njem živi - Bistveni pomen dejavnika zemlja za razvoj slovenskega prebivalstva na Krasu

Na okrogli mizi o zaščiti Krasa, ki jo je v ponedeljek priredila v častnikarstvu zadrugi v Trstu tržaška sekcija ustanove Junior Chamber, je predsednik zadruge «Naš Kras» Egon Kraus podal poročilo o spoštovanju na Krasu živečih etničnih komponent kot izhodišču za učinkovito zaščito okolja. Poročilo, ki ga objavljamo v celoti, je aktualno predvsem v teh dneh, ko teče v I. deželni komisiji razprava o zakonskem osnutku o kraških rezervatih, ki hudo krši pravice in zahteve slovenskega prebivalstva. Egon Kraus je rekel:

Osnovni pogoj za obravnavanje vprašanja zaščite okolja — v specifičnem primeru Krasa, je vzpostavitev sodelovanja in medsebojnega zaupanja med izvedenci, ki so zadolženi za rešitev vprašanja, in prebivalstvom, ki živi na področju, ki ga je treba zaščititi; ne moremo si namreč zamisljati zaščite okolja brez neposrednega sodelovanja in neposredne zavzetosti krajevnega prebivalstva. Pri tem pa ne moremo nimmo dejstva, da gre za kraško prebivalstvo slovenske narodnosti, ki ga to vprašanje prizadeva iz dveh vidikov: kot posameznike, lastnike zemljišč in kot skupnost, kajti gre za vprašanje, ki zadeva Slovence kot skupnost.

Ob obravnavanju vprašanja moramo torej izhajati iz naslednjih izhodiščnih točk:

Zakon mora ščititi prebivalstvo kraškega področja. V konkretnem primeru je treba zaščititi predvsem razvoj kmetijskih dejavnosti na Krasu, kar nikakor ni antiteza zaščiti okolja, ter ščititi pravico do lastnine tistih zemljišč, ki jih lastniki ne bodo mogli primerno izkoristiti.

Kmetijstvo se mora na Krasu spoprijemati z vrsto vprašanj, med katerimi je nerodovitna zemlja, pomanjkanje delovne sile, obveza do bivanja v starem jedru vasi, kot tudi težave upravnega značaja, ki onemogočajo uresničitev raznih pobud na kmetijskem področju. V obdobju številnih investicij, s katerimi naj bi pospeševali specializirano živinorejo in kmetijstvo, je treba zaščito okolja osnovati na podpori kmetijskih dejavnosti, ne pa jih zaustaviti s strogi prepovedmi, ki čemur žal težijo deželni strokovni krogi.

Jasno je torej, da okolja ne moremo zaščititi z «normami», temveč ga mora zaščititi prebivalstvo, ki v njem živi.

Prav zaradi tega je treba podpirati gospodarske dejavnosti prebivalstva, ki živi v tem okolju; v našem primeru gre za kmetijske dejavnosti. Dejstvo je, da samo s primernimi gospodarskimi pobudami lahko zadržimo prebivalstvo na Krasu in s tem omogočimo zaščito okolja, kajti s svojo prisotnostjo to prebivalstvo že stoletja ščiti Kras.

Večji razvoj gospodarskih dejavnosti, katerih pobudniki bodo domačini, bo v veliki meri odvisen prav od razpolaganja z zemljo. Če bi v bodoče zmanjkala opora dejavnika zemlja, z lahkoto predvidevamo, da bi se razne gospodarske dejavnosti neogle razvijati v smeri krepitve krajevnega prebivalstva. Zato je treba vsako omajevje razpolaganja z zemljo isticeti v obznanjem tamkaj živčnega prebivalstva in torej tudi z obznanjem celotne narodnostne skupnosti.

Vsekakor ne gre tu le za odškodnino za izgubljene dobrine. Gre predvsem za perspektivo razvoja manjšinskega sistema, ki je ne moremo pojmovati brez ohranitve homogene naseljenosti avtohtonega prebivalstva slovenske narodnosti in brez ohranitve dobrine — zemlje ter, posredno, brez nadzorstva nad bodočostjo ozemlja in nad njegovim gospodarskim upravljanjem. Danes pa pojmujemo varstvo okolja na Krasu kot odraz volje večinskega sistema, da ohrani tiste površine, s katerimi bo lahko zadoščal svojim sedanjim in bodočim potrebam.

Dejansko smo pred dvema sistemoma: večinskim, ki brez njegovega poudarka sprejema logiko razvoja prevladujočega, in manjšinskim, ki se ne more vključiti v ta razvojni režim, če se neče odpovaliti svoj avtonomiji in svojim značilnostim. Zvestost ali podzvestno zanemarjanje tega vidika celotnega proučanja, ne glede na to, kako ga proučujemo, predstavlja nadaljnjo osodno etnične manjšine k podrejenosti. Osnova ozemeljske ureditve postane tako lahko izredno sredstvo za okrepitve večinskega sistema oziroma za njegovo prevladovanje nad manjšinskim sistemom.

Osnovno vprašanje, na katerega morajo jasno odgovoriti ne le priпадniki manjšinskega sistema, ampak tudi pripadniki in še predvsem kvalificirani predstavniki večinskega sistema, je torej naslednje: ali je mogoče v celoti podrediti usmerjenost in pričakovanja slovenskega prebivalstva pojmovanju razvoja, ki je v korist izključno večinskemu sistemu?

Obravnavanje vprašanja varstva okolja in njegovega prebivalstva se čisto omejuje na upoštevanje kulturnih in jezikovnih vrednot, medtem ko zanemarja zaščito gospodarskih dejavnosti tega prebivalstva; z drugimi besedami, flora, fauna in prebivalci nekega okolja se obravnavajo kot enoten, nerazčlenjen «rezervat»; prebivalstvo je torej izključeno iz vsakršne socioekonomske dinamike. Vendar se domače prebivalstvo ne more v celoti podrediti «logiki močnejšega in spretnjšega», temveč mora razpolagati s sredstvi, da lahko nadzira razvojni tok dogodkov tako, da bodo zaščiteni njegove pravice in koristi tudi v perspektivi daljšega obdobja.

zakonski osnutek, ki nima nič skupnega z zaščito flore in dela favne; parlament je izglasoval zakon, na osnovi katerega bi se morala vsa kraška področja, torej tudi tržaški in gorški Kras, spremiti v pravi muzej, ne da bi pri tem upoštevali visoko gostoto prebivalstva v obeh pokrajinah.

Zato mislimo, da je bila odločitev o ustanovitvi kraških rezervatov nekoliko prenapetostna in ne dovolj premišljena, ter da ne spoštuje dejanskega stanja, torej človeka, ki tu živi, njegovih običajev in njegovih življenjskih potreb. Neupoštevanje krajevnega dejanskega stanja pri namenskem določanju površin kraških rezervatov je še predvsem razvidno iz dejstva, da pobudniki niso upoštevali, da na Krasu živijo in delajo Slovenci, ki

so se tako ponovno znašli pred izvršenim dejstvom, saj niso bili povabljeni k sodelovanju pri odločitvah, ki jih neposredno zadevajo. Poleg tega niso pobudniki kraških rezervatov niti pomislili, da so slovensko prebivalstvo hudo prizadele najrazličnejše razlastitve v centrih in v predmetnih predelih, to predvsem v tržaški pokrajini, tako da se je skrajno zmanjšalo ozemlje, odtujeno slovenski manjšini, ne da bi v zameno manjšina kot etnična skupnost prejela kakršnokoli odškodnino, če izvažamo prenike in neprimerne odškodnine, ki so jih prejeli zasebniki. Kljub temu pa se strinjamo z ustanovitvijo «rezervatov» v pravi pomeni besede, torej z izključno znanstvenimi nameni, da se zaščiti razvoj flore in favne.

S POTI PO BLIŽNJI ISTRI: V PLOVANJI

Konkretni rezultati naporov podjetnega Labinčana Prenca

Na pustem križišču v Plovaniji je začel graditi motel, okoli katerega je nastalo že lepo naselje - Na pustem kamenju sta sedaj vrt in sadovnjak

Hčerka znanega Vittoria Gassmana Paola z Ninom Castelnuovom in televizijski priredbi «Lo strano caso di Via dell'Angelo».

KULTURNO PISMO IZ PARIZA

PRISTNA UMETNOST IZ INDIJSKE MITHILE

V proslavo mednarodnega leta ženske so v Parizu nekatere razstave o kulturnem deležu žensk na najrazličnejših področjih. O njihovi slikarski sposobnosti so se posebno pričale tri zanimive razstave. V «salonu nevidnosti» je vzemela častno mesto razstava z naslovom «Žena — slikar in kipar od 17. do 19. stoletja», na sedežu UNESCO so priredili razstavo del slikar, ki danes družno ustvarjajo ne glede na barvo polti. Ljubitelji slikarstva so bili na obe razstavi več ali manj pripravljeni. Prijetno presenečenje je bilo, da razstave v muzeju dekorativne umetnosti. Tam so se prvič v Evropi prikazovale nenavade umetnine, pravzaprav obravnave tudi večinske indijske, delo preprostih kmetic iz Indije dežele Mithila.

Slikarstvo teh kmetic je prav gotovo bolj pristno od slikarstva danes toliko upoštevanih slikarjev — navicev, v katere se pričenojo spreminjati tudi akademski izločeni umetniki. To pa iz povsem preprostih pridobitnih razlogov, ker gre tovrstna umetnost bolj v promet kot druga. Nasprotno pa teh pobud ne poznajo slikarke iz indijske Mithile, kajti njihove slike se porajajo iz magično — obrednih navedihov verskega značaja. Te slike so prošnja in molitev k raznim indijskim božanstvom, molitev ali prošnja za sklenitev srečnega zakona, za ohranitev varstva domačega ognjišča itd.

Mithila je pokrajina, kamor so Ariziji najdlje prodrli proti Vzhodu, tako rekoč do meja Tibeta in sredi tujerodnih ljudstev ohranili omenjene navade, pri čemer je posebnost tudi matriarhalni položaj ženske.

To skrito, skoraj pozabljeno ljudstvo je predlaskim po naključju odkrila neka francoska filmska skupina, ki je zašla v vas s pestro poslikanimi zidovi skromnih koč. Tu so kar obstali in ugotovili, da drugod po svetu matere učijo otroke moliti, tu v deželi Mithile

Kadar potuješ od Kopra proti Bujam, boš v Plovaniji tik ob cesti srečal bencinsko črpalko, ob njej turistični urad, dva motela, dve mesnici in kakih 6 ali 7 obrtniških delavnic, skupno kakih 17 novih stavb, skratka že čedno naselje. Kdor bo stopil v spominu za desetletje nazaj, se bo spomnil, da tu — na tem križišču — ni bilo ničesar, da je tu bilo le prazno cestno križišče za v Savudrijo, v Buje in v Kaštel, nekaj nižje v smeri proti Dragonju pa je bil le star majhen kamnolom. Ob cesti je štel v zrak le kamniti spomenik, obelisk v spomin padlim antifašističnim borcem s tega področja. Dolgo let je bil ta obelisk osamljen, dokler ni sem v Bujšino prišel labinjski borec in težak invalid Josip Prenc, ki pa se je koj znašel, kajti brž, ko je se ogledal Plovanijo, je z nekim posebnim čutom ugotovil, da je ta točka Bujšine točka z lepo prihodnostjo, ki je drugi niso hoteli ali mogli videti. In zato si je začel tu graditi svoj prvi gostinski objekt. Delal in gradil ga je sam z ženo in otroki, včasih, ob praznikih, pa so mu prišli pomagat tudi sorodniki in delovni tovariši iz Labinščine.

Ko je bil motel končan, Prencu ni bilo do tega, da bi se odpeljal in začel uživati plodove svojega truda, pač pa je svoj prvi motel, okoli katerega ni imel dovolj prostora, da bi uresničil vse svoje načrte in zamisli, prodal bujskemu gostinskemu podjetju «Bullea» in začel na drugi strani ceste, kjer je bilo več praznega prostora, graditi drugi motel.

Res je, novo zemljišče ni bilo niti podobno zemljišču za uresničitev njegovih načrtov, kajti bil je tu sam kamen. Zato si ni bilo močno niti zamisliti, kako naj bi iz tega nastal vrt in sadovnjak. Toda Prenc, ki je pred leti končal šolanje na kmetijski šoli v Poreču in bil navdušen za sadjarstvo, tako da je povsod, koder je živel, pustil za sabo vinograde in sadovnjake, se je odločil, da bo prav tu poleg lepega, sodobnega gostinskega objekta ustvaril tudi vzoren, vzgled sadovnjak, kakršnega na gornji Bujšini ni. Tega načrta ni mogel na lahko uresničiti, ker je moral najprej pripeljati sem veliko zemljo, nad 3000 kub. m prsti. To pa danes, po petih letih, je tu, kjer je bilo do včeraj le golo kamenje, že lep, sodoben, nov gostinski objekt v senci macesnovih dreves, ki so že nad 5 m visoka. Čeprav so ljudje trdili, da se na suhem kamnitem Krasu macesen ne bo niti prijel, je odločil Prenc o stal pri svojem načrtu in mu je to tudi uspelo. Za motelom pa je velik vrt z različnimi vrtninami, v sadovnjaku pa cvete in zeleni vedno sadnega drevoja: nad 300 mladih brešev, 32 hrusk, 22 jablan, 10 figovih in še nekaj česnjevih dreves. Poleg tega je Prenc vsadil z velikanskim uspehom prikazujejo umetniško razvojenim Parizanom, ki se nad tem kar čudijo.

Slike spominjajo na čarobno lepe vezene drobnosti nit, ki prikazujejo v barvnih učinkih, ki prikazujejo lepoto cvetja v ozadiju, božanstva ljudi in živali pa v ospredju. Ko opazujemo dela na tej razstavi, se kaj kmalu zavemo, da so te sicer neke ženske že zdavnaj ubrale tisto umetniško pot, po kateri hodi iskanje sodobna umetnost, kateri ni važna anatomski resničnosti, kateri ni važna perspektiva, pač pa vidi v podobi, v liku le neko simbolično. Imajo pa te ženske še to prednost, da v njihovih delih vidimo nekakšno deviškost slikarskega hotenja.

In vendar se je bati, da se bo ta značilnost teh slikarskih ustvarjalnosti razblinila, brž ko se bodo trgovski galeristi polastili duha teh prirodnih umetnic in bodo te preproste ženske ustvarjale le za materialno dobroto, ki jo vsiljuje naša potrošniška družba.

Milko Bambič

IZ FILMSKIH KROŽKOV

Srečanje s Camerinijem v Cappelli Underground

Eden največjih in tudi najstarejših italijanskih filmskih režiserjev Mario Camerini bo jutri v Trstu. Srečanje je za 21. uro organiziral na svojem sedežu v Ulici Franca 17 klub «La Cappella Underground», ki bo ob tej priložnosti predvajal ob 19. in 21.30 tudi Camerinijev film «Il cappello a tre punte» iz 1934. leta. V tem filmu igrajo v glavnih vlogah Eduardo in Peppino de Filippo, Leda Gloria, Alida Valli, Enrico Viariso in drugi.

S tem pomembnim srečanjem, saj je režiser Camerini prvič sprejel tak predlog ob svoji 80. letnici, se bo v krožku zaključila retrospektiva njegovih filmov, o kateri so bili prikazani naslednji filmi: «Rotale» (1929), «Figaro e la sua gran giornata» (1931), «Gli uomini che mascalzoni...» (1932), «L'amerò sempre» (1933), «Giallo» (1933), «Com'è le foglie» (1934), «Molti sogni per le strade» (1948)

in odlomki iz filmov «Il signor Max» (1937), «Una romantica avventura» (1940) ter «I promessi sposi» (1941). Imeli smo tako priložnost spoznati veličino tega danes podcenjevanega režiserja, ki je bil v 30. letih med najpomembnejšimi režiserji v Italiji in je tudi pozneje ustvaril zanimiva dela.

Srečanje z režiserjem in retrospektiva se razvijata v okviru ciklusa italijanskih filmov iz fašističnega obdobja, ki jih je letos prikazala «Cappella» (nekaj drugih je prikazal CUC) in ki so odkrili bogastvo preteklega italijanskega kinematografije.

S. G.

NA FILMSKIH PLATNIH

Blake Edwards:

«The Tamarind Seed»

Blake Edwards je uveljavljen ameriški režiser, ki se je izkazal predvsem v komedijah, čeprav je režiral filme vseh žanrov. Zdi se nam vendar, da najbolje uspe, ko ohranja vsaj delno oddaljenost od zgodbe, ko jo pripoveduje preko toposov filmske komedije. V zadnjih delih pa se morda Edwards jemlje pretesno, in to predvsem v tem zadnjem filmu «The Tamarind Seed» (Il seme del tamarindo), v katerem igrajo Julie Andrews, Omar Sharif, Anthony Quayle, Oscar Homolka, Kate O'Mara itd.

Gre za ljubezensko zgodbo med Angležino in sovjetskimi diplomatom, ki hoče zapustiti domovino in ostati na Zapadu. Vendar nas ne vznemirja politično ozadje; po filmih kot sta Johna Hustona «Lettera al Kremolino» in Alfreda Hitchcocka «Topaz» bi si želeli namreč gledati obravnavanje vojnškega sveta.

FILMSKE REVIE IN KNJIGE

Knjige založbe Quadrangolo

Založba Quadrangolo Libri, ki ima svoj sedež v Coneglianu (Viale Diaz, 10), se je od nedavnega posvetila grafično lepo izdelanim knjigam velikega formata, katerih cena je še kar nizka sprico kvalitete in stroškov tiska.

Predosem dve od objavljenih knjig nas zanimata, ker imata filmsko izhodišče. «A proposito di Valentin» (2900 lir) temelji na čudoviti risbah znanega grafika Guida Crepaza, ki se tokrat posveča analogiji med avtorjevo stvaritvijo Valentino in filmsko igralko Louise Brooks. «Imitazioni di Louise Brooks» je namreč naslov duhovitega teksta, ki spremlja risbe in ki ga je napisal filmski kritik Francesco Casetti.

«Bogart Blues» (2900 lir) je pa posvečena ameriškem igralcu Humphreyju Bogartu, na katerega vsebuje spomine kritika Tullia Kezicha, risbe Pina Milasa in filmografijo. Pino Milas je tudi avtor slik: nadaljuje knjige založnika «Faccia a faccia col nemico. Personaggi e interpreti dell'anarchismo in Argentina» (2900 lir), katere tekste je pripravil Cesare della Pietà.

Zelo lepe barvne risbe Štepana Zavrela ima knjiga «Il ritorno di Ario da Ciro il Grande a Ciro il Piccolo» (3200 lir), ki jo je napisal Ranieri Carano. Lepe barvne risbe ima tudi «Ukyo-e Heiku & Suspense» (3200 lir).

T. F.

V OGNJENEM VRTINCU

Risbe Vladimir Herceg

Besedilo Ciril Gale

RADIO VIZIJA

SREDA, 14. MAJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

- 10.30 - 11.40 Sola
- 12.30 Poljudna znanost: Obisk v muzeju
- 12.55 Anketa o poklicih: Posebna serija oddaj o obrtnih
- 13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
- 14.10 Vzgojni problemi.
- 14.30 do 17.00 Sola
- 17.00 DNEVNIK
- 17.15 Program za najmlajše
- 17.45 Nenavadne prigode Robinsona Crusoeja
- 18.10 Program za mladino
- 18.10 DOKUMENTAREC
- 18.45 Poljudna znanost: STUDIJA O SKUPNOSTI: OLMEDO
- Na južnih obronkih Nurre, velike doline na Sardiniji, je kraj Olmedo, ki ga nahajamo kakih 13 km od mesta Alghera, oziroma 22 km od Sassarija. Olmedo ne ve, kaj je industrija, niti kaj je hotel, skratka kaj je sodobno življenje. Je to naselje kot tolikera druga naselja otoške ali južne Italije, ki je dolgo ostalo nepremično in se začelo v zadnjem času razvijati. Napravilo pa je lepe korake. O tem bo govor v današnji in še v prihodnjem nadaljevanju oddaje, ki je bila posvečena temu kraju Italijanske kronike, Sindikalne kronike, Danes v parlamentu in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 NEKATERE AFRIKE
- 19.00 Ob 7. uri zvečer
- Danes je na vrsti tretje nadaljevanje oddaje, ki sta jo pripravila Alberto Moravia in Andrea Andermann.
- V centralnoafriški republiki, kjer se bomo danes znašli z Moravio in Andermannom, se govori le o generalu Bokassi, dosmrtnem predsedniku dežele. Vse govori o tem zato, ker je vse njegovo. Iz glavnega mesta republike Banguija TV ekipa prodre v notranost dežele, da bi prišla v stik s Pigmeji, ki se vedno žive v pragozdu. Sicer ni znano, kje Pigmeji živijo, ker pa jih je malo na velikanskem področju, ki ga naseljujejo, ima človek vtis, kot da išče nekaj, v kar ni preveč prepričan.
- 21.45 Športna sredi
- 22.45 DNEVNIK in Vremenska slika

DRUGI KANAL

- 18.45 Športni dnevniki
- Glasična prireditev, ki se bo z nocojšnjim koncertom zaključila. Kot je znano je 20 nadaljevanje prireditve vodil Christian De Sica, ki je ga nato zamenjal popularni italijanski popevkar Gianni Morandi.
- 20.00 Večerni koncert
- Pianist Lino Rossini bo izvajal Schubertovo sonato Op. 42
- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 Mojstri Italijanskega filma: VITTORIO DE SICA
- Na sporedu bo film LA CIOCIARA s Sophia Loren v glavni vlogi. Poleg Sophia Loren bodo igrali še Jean-Paul Belmondo, Eleanora Brown, Raf Vallone, Renato Salvatori, Carlo Ninchi itd. Film La Ciociara je Vittorio De Sica napravil leta 1960 ob sodelovanju Cesara Zavatinija, ki mu je napisal scenarij po istoimenskem romanu Alberta Moravie. Film je prinesel velikansko zaščitenje tako njegovemu ustvarjalcu Vittorio De Sici, kot tudi Sophii Loren, ki je za odlično vlogo v filmu dobila oskarja in še vrsto drugih priznanj v Cannesu in drugod.
- Sophia Loren igra v tem filmu, kot Cesira, vlogo mlade vdove, ki se s težavo prebija skozi življenje v Rimu in se izmika vsiljivi ljubezni. Pred vsem tem se umakne v Ciociara, torej v Abruc, kjer doživlja zadnjo dobo vojne, v kateri se izkazuje razne človeške plati, resničen antifasizem in oportunizem, dokler ne pride do prodora zavezniških sil z Jugu, ki poženejo naciste in fašiste proti Severu, vendar pa doživlja mlada vдова in njena hčerka edinka z osvobodilno vojsko tudi nesrečno srečanje, ki nam posredno prikaže, kako je vojna ne le na bojišču najslabša stran v zgodovini človeštva

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- 17.30 Viking Viki, risani film
- 17.55 Obzorik
- 18.10 MLADI ZA MLADE, oddaja je pripravila TV Sarajevo
- 18.45 Srečanje: MISKO KRANJEC
- 19.30 DNEVNIK
- 20.05 Film tedna: POZOR, BANDITI
- Film je Carlo Lizzani napravil 1951. leta in igrajo v njem Gina Lollobrigida, Andrea Checchi, Vittorio Duse in drugi.
- 21.50 DNEVNIK
- 22.10 Nogometna tekma med Dinamo iz Kijeva in Ferencvarosem

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

- 20.10 Nogometna tekma Dinamo — Ferencvaros, prenos iz Basla
- 21.00 DNEVNIK
- 22.00 INA RULLINI, dokumentarna oddaja
- 22.20 Glasbena prireditev «FLAMENCO»

RST A

- 7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15
- Poročila: 7.05 Jutranja glasba: 11.40 Sola: 12.00 Opoldne z vami: 13.30 Glasba po željah: 17.00 Program za mladino: 18.15 Umetnost in prireditve: 18.30 Sola: 18.50 Koncert: 19.10 Družinski obzorik: 19.30 Zbor in folklor: 20.00 Sport: 20.35 Simf. koncert: 22.00 Pesmi brez besed.

KOPER

- 6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 20.30 Poročila: 6.15 Glasba za dobro jutro: 7.40 Jutranja glasba: 9.00 Malo utovorni velikih mojstrov: 10.00 Z nami je: 10.10 Otroški kotiček: 11.45 «La Vera Romagna»: 12.00 Glasba po željah: 14.00 Notranjepolitične aktualnosti: 14.10 Poročila: 14.50 Juke box: 15.00 Zborovsko petje: 15.30 Orkester: 16.45 Mladi izvajalci: 17.15 Nosilci krajevine samouprava: 18.00 Progressiva glasba: 18.30 Domači pevci: 19.00 Prenos RL: 19.30 Pisana glasba: 20.00 Zbori: 21.00 Branko Čopić: Osma ofenziva: 21.20 Zbor in orkester: 22.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

- 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00
- Poročila: 6.30 Jutranja glasba: 8.30 Jutranje popevke: 9.00 V in jaz: 10.00 Repertoarja: 11.10 Srečanja: 11.30 Plošča za poletje: 14.05 Drugi zvok: 14.40 Nadaljevanje: 15.10 Program za mladino: 16.00 Sončnica: 17.05 Komorna in

operna glasba: 19.30 Glasbeni spored: 20.20 Ponovno na sporedu: 21.15 Giovanni Guaitta: «Gionna»: 22.45 Candierjeva godala.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30- Poročila: 7.40 Jutranja glasba: 8.40 Kako in zakaj: 8.55 Melodrama: 9.35 Nadaljevanje: 10.35 Na vaši strani: 12.40 Plošča za poletje: 13.50 Kako in zakaj: 14.00 Plošče: 15.40 Glasbeno-govorni spored: 17.30 Posebna poročila: 17.50 Telefonski pogovori: 20.00 Sestanki petih: 20.50 Plošče: 22.50 Človek v noči.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00- Poročila: 6.50 Rekreacija: 8.10 Glasbena matineja: 9.05 Nepravilni pogovori: 9.25 Glasba nam pripoveduje: 9.40 Temeljni markizanski: 10.15 Urednikov dnevnik: 11.20 Z nami doma in na poti: 12.30 Kmetijski nasveti: 12.40 Od vasi do vasi: 13.30 Priporočila vam...: 14.10 Naši operni pevci: 15.45 «Loko vrtljaki»: 16.45 Orkester Montemartini: 17.00 Aktualnosti: 17.20 Dvajset tisoč kilometrov muziciranja: 18.05 Naš razgovor: 18.35 Predstavljamo vam...: 19.40 Ljubljanski jazz ansambel: 19.50 Lahko noč, otroci!: 21.00 Kulturni globus: 21.15 Koncert lahke glasbe: 22.20 S festivalov jazz: 23.05 B. Višnjevec: Človek in bitka: 23.15 Re-vija jug. pevcev.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Morda bo bolje, da se ne potegujete za neko stališče. Najbrž bo prišlo do spremembe v vaših stališčih.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Ne spuščajte se v finančne zadeve, katerim niste kos. Sovražstvo in nerazumevanje v novi družbi.

DVOUČKA (od 21.5. do 22.6.) Pametno bodi, če boste s svojim denarjem bolj varčevali. Če v družini ne bo kaj prav, ne bo to po vaši krivdi.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ne prepuščajte se pesimizmu, čeprav ne bo šlo vse tako, kot ste si zamislili. Spor v družini.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Če se ne počutite dobro, odložite najzahtevnejša vprašanja na kasneje. Skušajte prikriti svojo ljubosumnost.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Odlična priložnost za izvedbo starega načrta. Previdnost glede novih

čustvenih nagibov.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Izenada vas bo neko finančno krepko podprl. Sprejeli boste nekatere zelo dobre ukrepe v prid družini.

SKORPION (od 24.10. do 22.11.) Ohranite mirno kri, da vam nagla jeza ne pokvari zadanih načrtov.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ne kažite svojega razočaranja sprico finančnega neuspeha, ki ste ga bili doživeli.

KOZOROG (od 21.12. do 21.1.) Srečen dan za načrte: vse boste izpeljali. Razpoloženje kot našla za razčiščenje spora.

VODNAR (od 22.1. do 19.2.) Bodite bolj načrtni, pa boste ta koraj popravili kvaliteto svojega dela. Prišlo bo do spora z nekim prijateljem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Skupen program bo več zalegal kot samostojno delo. Ne delajte si utvar.

Odvetnik svetuje

V tej strokovni rubriki naš pravni svetovalec, goriški odvetnik dr. Peter Sanzin, seznanja čitatelje z vsakdanjo problematiko pravnega značaja, tako z lastnimi sestavki, kot z odgovori na vprašanja, ki jih lahko čitatelji naslovijo na uredništvo v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Maggio 1) ali na pisarno dr. Sanzina v Gorici (Ul. Duca d'Aosta 42).

IZPLAČILO ŠKODE PRI STAREM AVTU

Ekonomska kriza v Italiji, ne- prestano padanje vrednosti lire, po- dražitev bencina, splošno povišanje cen je povzročilo, da sta se prodaja oziroma nakup novih avtomobilov občutno znižala. Kriza avtomobil- ske industrije, ki še vedno traja, kljub znatnim izboljšanjem, je posledica padanja kupne moči povpreč- nega delavca in skrbri, da se izdati- ki čim bolj racionalizirajo. Zastop- niki raznih tovarn (Fiat, Alfa ro- meo itd.) vedo povedati, da je po- vršanje po novem avtomobilu zelo omejeno, medtem ko imajo polno dela prekupevalci rabljenih vozil, mehaniki in avtokleparji.

Tako stanje postavlja zopet v ospredje znani problem izplačila povzročene škode v prometni nesre- či pri vozilu, ki je komercialno dotrajano, oziroma tako hudo po- škodovano, da postane popravilo istega neekonomično. Dogaaja se namreč, da zavarovalnice vztrajajo pri ocenjevanju škode s »stari- mi« merili, ki so v novih razmerah postala nevezdržna.

Vozni park je v zadnjih letih, kot že omenjeno, le malo pomlajen. Na cestah vidimo veliko vozil, ki so stara 5-6, tudi 10 let. Ko pride do prometne nesreče, je škoda pri- takih vozilih huda, ker je popravil- lo starega avta zahtevnejše; izve-

denec vam bo rekel, da »je bolje menjati cel motor«, »ni mogoče zbi- ti skupaj in poklepati gnilo ploče- vine«, da »je treba prebarvati ce- lo vozilo« itd. Ob vseh teh stroških, morda celo nevarna za voznika, ta- ko da popravilo ni priporočljivo. Če bi se pa le hotelo izvesti vsa potrebna popravilna dela, bi pri- šlo do tolikih stroškov, da bi ne bilo vredno tolikih izdatkov.

V takih primerih je ustaljena praksa, da zavarovalnice ocenijo vrednost vozila pred nesrečo in iz- plačajo le tej odgovarjajočo vsoto, ne glede na večje stroške, ki so potrebni za doseglo zopetne funkcio- nalnosti vozila.

Vzemimo primer avta fiat 500 starega šest let, ki je poškodovan v prometni nesreči. Trgovska vred- nost vozila je recimo 200.000 lir, popravilo škode naj bi znašalo 250.000 lir, vrednost razbitine (za odpad) pa 40.000 lir. Prizadejti je utrpel škodo 160.000 lir (lir 200.000 vrednosti vozila, manj lir 40.000 kot izkupiček za razbitino), č čmur je dodatni lir 25-30.000 za registracijo novega vozila, to je skupno lir. 190.000. Krivec za nesrečo oziroma njegova zavarovalnica bo prizade- temu izplačala le ta zadnji znesek.

ne pa vsote (lir 250.000), ki bi bila potrebna za popravilo avta.

Gornje nacelo je neke tudi lo- gično, vendar je v marsikaterem primeru za prizadete tudi krivično: v veliki večini primerov lastniki gledajo in pazijo na vozila, tako da so za njih (in skoro objektivno) ti avtomobili »kot novi«, in se težko sprijaznijo z računici zavaroval- nih družb, katerim po navadi o- porekajo, da »nočejo denarja«, da »hočejo tak avto kot je bil prej, idr. Nemalokrat se je zgodilo, da si oškodovanci niso mogli nabaviti drugega vozila, bodisi, ker niso našli primerenega rabljenega avta, predvsem pa, ker niso imeli za- dosti svojega denarja, da bi si na- bavili novo vozilo.

Dosedanja sodna praksa je redno potrjevala stališča zavarovalnic pri priznanju tako ugotovljene »trgo- vske« škode; sodniki so odklanjali izplačila faktur za popravila, če je bil strošek za popravilo večji od vrednosti poškodovanega vozila. Pri tem je pa le prihajalo do določe- nih korektur, ko so sodišča odkla- njala avtomatično določeno vred- nost rabljenih vozil, ki je razvidna iz revije »Quattroruote« ter se je zahtevalo, da se ugotavlja in cen- realna vrednost avta, glede na lo- kalno tržišče in konkretno stanje vozila.

V zadnjih časih pa imamo vse več prim'rov, ko sodniki zavzema- ju stvarneja stališča in ne izklju- čujejo možnosti, da se prizadetuemu izplačajo stroški in škoda, ki jo je utrpel za popravilo avta, četu- di so popravila presegala vrednost vozila.

Nova sodna praksa je še malošte- vilna in temelji le na posameznih posebnih primerih, vendar je upati, da se bo uveljavila, ker daje pri- zadetemu možnost povračila vse u- trpele škode.

Patronat KZ - INAC svetuje

V tej rubriki naš izvedenec Boris Simoneta seznanja čita- telje z vsemi vprašanji v pristojnosti Patronata Kmečke zveze. Za vsa pojasnila se lahko zainteresirani obrnejo na Patronat KZ INAC, Ul. Cicerone 8/b, tel. 62-785. Urad je odprt vsak dan od 8.30 do 12.30 in popoldne od 15. do 17. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 12. ure.

OBVEZNO TRGOVSKO ZAVAROVANJE

Vpr.: »Dolje sem delal pod gos- podarjem, sedaj pa mislim odpreti gostinski obrat. Pri delu bi mi po- magala še žena in starejši od dveh otrok, morda pa bo treba najeti še kakšno delovno silo. Kdo bi bil zava- rovan, predvsem kar se tiče zdrav- niške oskrbe, in kakšne ugodnosti nudi trgovska bolnišnica blagajna?«

F. K.

Kakor hitro boste prevzel gostin- ski obrat, se boste morali obvezno zavarovati pri posebnem trgovskem upravljanju avtonomnih delavcev, ker tako predvidevajo zakonska do- ločila. Plačevali boste dve vrsti prispevkov: za pokojninski sklad in za zdravstveno oskrbo. Kar se tiče zavarovalnih prispevkov, veljajo tu- di pri posebnem trgovskem uprav- ljanju enaki pogoji in enake vrste pokojnin, kot pri splošnem obvez- nem zavarovanju, z edino izjemo, da trgovski zavarovane stoji v pokoj (starostna pokojnina) pet let pozneje, kot podrejeni delavci.

Za obvezno zdravstveno zava- rovanje pa pridejo v poštev sledeče kategorije:

1. lastniki ali najemniki manjših trgovskih obratov, ki se opirajo izključno na pomoč družinskih članov;
2. posredniki, trgovski agenti in potniki;

Davčna posvetovalnica

V tej strokovni rubriki naš davčni izvedenec dr. Stani- slav Oblak seznanja čitatelje z davčnimi novostmi in odgovarja na vprašanja čitateljev, ki se nanašajo na novo davčno reformo in sploh na davčna vprašanja. Vprašanja lahko naslovijo na ured- ništvo lista v Trstu (Ul. Montecchi 6) in v Gorici (Ul. 24. Mag- gio 1) ali na strokovne in stanovske organizacije (Slovensko go- spodarsko združenje in Kmečka zveza) v Trstu in Gorici.

SESTAVLJAJTE Z NAMI DAVČNO PRIJAVO

Rok za dostavo davčnih prijav ni bil še določen. Tudi datum za izpol- njevanje obveznosti, ki se nanašajo na posredne davke (med temi sta IVA in prijava zapuščin), ki je bil določen na 19. maj, bo znova prene- sen. Vse kaže, da bodo prijavljen- ci imeli na razpolago še ves tekoči mesec maj.

Vzrok odlašanja so stavke usluž- benec finančne uprave na pobudo tako imenovanih avtonomnih sindika- tov, ki zagovarjajo prenosno stale- za namencev ter priznanje poseb- ne doklade v znesku 100.000 lir me- sečno kar bi bremenilo državno up-ravo za okoli 84 milijard lir na le- to. Sindikati CGIL-CISL-UIL so proti takim sektorskim stavkam. Fi- nančni minister Visentini je v poro- čilu parlamentu posredno deman- tilo delovno vnebo finančnega oseb- ja med drugim s podatkom, da i- njemu davčni uradi v zakasnitvi 55 milijonov davčnih zadev. Nič čudne- ga, saj so finančni uslužbenci v zadnjem času doslej presegli 120 stavkovnih dni. Stavke v nekaterih področjih državne uprave so prizade-

di do raznih posebnih zdraviljenj, če to predpiše zdravnik. Jaz sem pravzaprav klinično zdrav in po svojih močeh še delam na posvstvu, vendar sem zadnje čase zelo izčr- pan, ker sem precej šibke konstituci- je. Bi imel pravico do specialistične- ga pregleda in do morebitnega po- sebnega zdravljenja?« Sledi podpis.

Kmečka vzajemna bolnišnica bla- gajna nudi v obliki posredne delne povrnitve stroškov določene prispev- ke vsem tistim kmečkim zavarovan- cem, ki potrebujejo zdravljenje za- radi slabotne fizične konstitucije ali ker so komaj okrevali od težkih bo- lezni, ki so jih močno oslabilo. To- rej poleg specialističnih pregledov bi vi imel pravico do zdravljenja v določenih klimatičnih centrih ali pri specializiranih zavodih za iz- vajanje klimatične terapije. Za zdravljenje v klimatičnih centrih, ki mora trajati vsaj 20 dni, kmečka blagajna nudi prispevek 1.500 lir dnevno, do največ 45.000 lir. Če je zavarovane na zdravljenju od 1 do 10 mesecev, prispevek znaša največ 30.000 lir mesečno. Tudi za družin- ske člane, ki spremljajo v le zavo- de otroke pod 12. letom starosti, pripada prispevek 1.000 lir dnevno, največ do 30.000 lir.

Prošnjo za določitev prispevka mora gospodar posestva oziroma kmečki upokojenec nasloviti na po- krajinsko kmečko bolnišnico blagaj- no v roku 30 dni po klimatičnem zdravljenju, z vso potrebno doku- mentacijo.

Kot je torej razvidno, kmečka bolnišnica blagajna, ne omogoča v ce- loti, brezplačno zdravljenje, vendar pa bistveno pripomore, da so stroš- ki v konvencioniranih zdraviliščih čim nižji. Pred odhodom na zdrav- ljenje vam mora splošni zdravnik izdati potrdilo, da nujno potrebu- jete klimatično terapijo, kar pred- stavlja že jamstvo, da vam bodo delno stroške tudi povrnili.

Klimatično zdravljenje

Vpr.: »V vaši rubriki ste že več- krat poročali, da imajo kmetje, po- leg rednega zdravljenja, pravico tu-

13. FILMSKI SVET JUŽNE AZIJE (PIŠE EMIL FRELIH)

V ateljejih znamenite «Grandview» proizvodnje

Moj prvi stik s kitajskim filmskim svetom v Hong Kongu, kjer sem se pojavil kot neznanec, je bil precej nenavaden. Neki Anglež v uradu za informacije, ki je navdušen prišast filma, me je seznanil s Kitajcem, ki je bil zaposlen v kitajskih «Grand- view» filmskih ateljejih. S pomočjo kitajskega tolmača smo se končno dogovorili s tem Kitajcem, ki je znal govoriti samo kitajsko, da me bo po- peljal do lastnika te znamenite hong- konske filmske produkcije. Medtem je ljubeznivi angleški uradnik ure- dil pri direkciji po telefonu vse po- trebno za moj obisk.

Po nekaj prometnih ulicah, ki sva jih tako rekoč preletela in preskaka- la med drvečimi avtomobili, sva se ustavila ob morskem obrežju in ča- kala na trajekt, ki naju je z otoka Hongkonga prepeljal na drugo stran kopenskega v Kowloon, kjer se za- bližini hribi razprostira širna Kitaj- skaja. V Kowloonu je namreč o- sredotočena vsa hongkonska filmska proizvodnja z ateljeji in laboratoriji. Od svojega spremljevalca sem hotel izvedeti kaj več o filmski proizvodnji njegovega podjetja, vendar mi ra- zen čudovitih vpludnostnih kitajskih besed, ki jih nisem razumel in mo- jaznega njegovega nasmeška na pri- jezo težko prekužno angleščino, ni mogel z ničemer drugim p'strci, kot samo s »pleases in «Yes, sir». Z nekakšno simpatično zares, ki je vendarle stopnjevala dobro razpo- loženje med rumenokožcem in belo- kožcem, sva na drugi strani morske poti sedla v avtomobil GRANDVIEW podjetja, ki so ga nama poslali na- sproti v pristanišče Kowloon. S te strani je v resnici čudovit pogled na slikovito mesto Victoria, ki se strmo vzpenja v hrib in ovija okoli otoka Hongkong.

Naš avtomobil je drvel po razkoš- nih ulicah, okrašenih z raznobarni- mi kitajskimi transparenti in lam- pami in zavil v predmestje, kjer se na pobočjih gričev stiskajo skromne hišice. Z vpludnim nasmeškom mi je spremljevalec pokazal na strehe na nekem vzvišenem prostoru pod kamnitimi skladi razvlečene verige visokih hribov. Razumel sem ga, da so tam gorati ateljeji, saj mi je nekakrnat ponovil besedo »Studios«.

Prišli smo v trgovski četrt pred- mesta. Pred budističnimi templji so stale stojnice, okrašene z vso pi- sano kitajsko kramarijo od svetih podob in kipev Bude, pa do barv- nih fotografij napol nagih lepic in obložene s kupi eksotičnega sa- dja ter z vsemi kitajskimi speciali- tetami, ki jih kujejo kar na sredi ulice. Po strmih, ozkih poteh se je avtomobil komaj preril med pisano množico ljudi.

Blizali smo se velikemu kamnol- o-

mu rdečastorumenih skal. Nedaleč od kamnoloma smo se ustavili pred širokim portalom, za katerim se je razprostiral zelen in cvetoč park, sredi katerega stoji moderna eno- nadstropna vila najbolj znanega ki- tajskega filmskega proizvajalca v Hongkongu, režiserja Josepha Sun- na. Pred vilo, v kateri je razen stu- dovanja v prvem nadstropju, tudi direkcija podjetja, je bilo parkiranih več limuzin filmskih igralcev, kar je dalo še večji poudarek filmske- mu mestu. Od modernega poslopja, ki ga obdaja živobaravno cvetje, vo- dilo skozi park kamnite stee do treh velikih stavb ateljev, ki se po zunanosti v ničemer ne ločijo od običajnih evropskih ateljev, in do drugih stranskih prostorov, kjer do skladišča za kulise, rekvizite, ko- stume in laboratorij z vsemi potreb- nimi aparaturni. V senci dreves je k tem poslopjem prizidana pre- prostna, a zato kitajskega značila fil- ska restavracija. Vse prostor obda- jajo zelene in v mnoge hiše s poetič- no kitajsko arhitekturo. Na severu je zprt s kamnitimi skladi rdečast- stih hribov, s ploščadi pa odprt pro- tju jugu s svojstvenim pogledom na morsko gladino z mnogimi otoki, med katerimi se v senci blešči Victoria na Hongkongu. V resnici en sam bo- gat prirodn park za snemanje na prostem.

Angleški »How do you do«, nasme- jan obraz, prejel japonsko kot kitaj- sko ozke pševne oči in prijazen stisk roke srednjevekega, plečate- ga moža z očali brez okvirjev, so me seznanili z znamenitim možem Josephom Sunnom. S starši se je odšel iz Kitajske v širni svet in je dal časa živel v veliki kitajski čet- rti Chicaga. Sedem let je delal v hol- lywoodskih ateljejih, nato pa u- stanovil v Hongkongu leta 1933 prvo kitajsko filmsko podjetje. »Grand- view« skoraj v istem času, ko so pri- čeli Kitajci izvenzvezje s svojo red- no filmsko proizvodnjo v Pekingu in Šanghaju, s katero je bilo vzpostav- ljeno tesno sodelovanje.

Vsi trije ateljeji »Grandviews« pro- izvodnje so zelo prostorni in stalno zasedeni. Vsa mesec posnamejo v njih okrog šest filmov. Ateljeji so precej dobro opremljeni, čeprav sem naletel v njih na razne pomanjklj- vosti, vendar te sproti odpravljajo z izboljševanjem tehničnih pripomoč- kov. Predvsem je primitiven in za- zastarel svetlobni park, ki ga pa zna- jno presenetljivo dobro izrabljati in pa studio za sinhronizacijo. Zato se v večiniu za snemanje šumov po- služujejo velikega ateljeja, kar so storili tudi v moji navzočnosti, ko so takoj po končanem celodnevem filmuju snemali glasbo in »petje«.

Pred kratkim so končali v domači

Prizor iz filma, ki ga je režiral Cheng Pu-Kao in v katerem igra- ta glavni vlogi Li Tse-Yu in Lee Tziang

ženo in mladoletne otroke) niso pre- segli zneska 1.200.000 lir.

3. Zastojte predložitve obraza 101, če je prijavljenec imel v 1. 1974 do 10 milijonov dohodkov. Dobohi morajo biti pripisliji le prijavljen- cu, glej naslednjo točko.

4. Zastojte predložitve obraza 101 v primeru, da združeni družinski dohodki izključno od dela niso pre- segli vedno v 1. 1974 4 milijonov lir. Na koncu obraza je obvezen podpis pod št. 3. se izjava ne podpisje.

Za ugotovitve višine vseh navede- nih delovnih dohodkov zastojte po- gledati v postavko 17 obraza 101.

Opozorjamo končno še na določbo, ki predpisuje prijavo na obrazcu 740, če je prijavljene (ali njegovi dru- žinski člani) prejemal svoje dohodek od dela ali pokojnin s strani več do- davalcev ali dajalcev. Mnogi se v- vprašujejo zakaj tako pikolovstvo: odgovor je dokaj preprost. Finančna uprava hoče preveriti če niso bili morebitno davčni pupisti, ki jih iz- računava delodajalec ali dajalec, dav- ki ali večkrat priznani (n.p. 36 tisoč lir davnčnega popusta za ženo).

POKOJNINE ZA NEZGODE NA DELU

Kot znano izplačuje Zavod za za- varovanje nezdru na delu mesečne doživljenske rente (vitalizije) vsem, ki so jim priznali dolgoročno trajno invalidnost zaradi nesreče na delu. Ne gre torej za normalne invalid- ske pokojnine (do katere ima pri- zadet po določeno pravico, če se je nje- govo sposobnost na zaslužku padla na- manj za polovico) pač pa za poseb- no vrsto oskudovanja v obliki doživ- ljenske rente. Zategadelj niso to- vrstne rente povzročene davku in jih ni potrebno prijavljati. Prav tako ne sodijo med dohodka razne druge do- škodnine, kot so izplačila zavaroval- nic ob prometnih nesrečah.

proizvodnji najnovejši film, ki je bil že v dokončni izdelavi v labo- ratorijih. Zato so v prvem ateljeju pripravljali inscenacijo za novi film »Prodajalec olja« v proizvodnji »Yu- lin Film Company«, drugih dveh pa sta se posluževali prav tako tuji filmski družbi.

Po ogledu vseh prostorov sem se dal časa pomudil pri snemanju so- dojne meščanske kriminalne drame »Presenečenje« v organizaciji »In- ternational Film« in v režiji mladega režiserja Doe Chingja, ki je za film napisal tudi scenarij.

Film »Naš ljubljeni otrok« v re- žiji istega režiserja, sem gledal pri- vi dan bivanja v Hongkongu v ne- kem kitajskem kinematografu. Pre- senetila me je obdelava družbenega problema preprostea kitajskega de- kleta, ki je v pričakovanju otroka iz- gubila službo, ko so prikazovali s- prav sodobnimi filmski prijemli.

Se spregledam nekaj sentimentalnih prizorov in ponekod odvečno razvle- čenost, ki je še v eno po vplivom le je kitajskega ampak sploh ažj- skega občutja za čas in bo še dol- go opazen v azijskih filmih, moram priznati, da me je film s socialno motivitvo iz vsakdanjega kitajskega življenja v Hongkongu prijetno pre- senetil. Režija je bila psihološko po- globljena, igra igralcev prirodna, zlasti glavnega igralca odlična, foto- grafija izvrstna. Režiser Doe Ching je razveselil mojega priznanja. V odmoru, ki smo ga uporabili za skup- no fotografiranje, sva med pitjem grenkega, a odličnega kitajskega ča- ja, izmenjala mnoge misli, ki so se- tikale kitajske in evropske, posebej še jugoslovanske filmske proizvo- dne. Vmes so se oglasili še drugi sin- patični sodelavci s publikacijskoji- me se posvečim očmi, tako da sem se kmalu počutil povsem domačega v rumeni prijateljski sredini.

Kljub temu, da »International Film« ima svojih ateljev, izde- la na leto okrog trideset filmov v mandarinskem jeziku. Njih proizvod-

Prizor iz filma »Dewseam«, ki so ga posneli v »Grandview Studiis«

nja teži predvsem na modernih fil- mi iz sodobnega kitajskega življe- nja. Režiser Doe Ching je tisti, ki režira komaj štiri leta, pa mu je bil ta film, katerega snemanju sem na njegovo povabilo v nekaj dnevih več- krat prisostvoval, po številu že šest- najsti.

V sosednjem ateljeju je bila pri delu ekipa »Ping-An Film Compa- ny«, ki je ena izmed številnih manj- ših družb in proizvaja večinoma ko- mične filme. V režiji Fung Chi Kon- ga so snemali v kantonskem jeziku moderno komedijo »Gospodična Im- personator«, ki sodi med tako ime- novane poceni filmske komedije, ki so sicer pri občinstvu zelo priljub- ljene, za lastnika pa precej domne- ne. Takšne filme, ki so prikrojeni po- ključno za preverčunanih kalupih, posnamejo z rutiniranimi komiki, kot sta med Kitajci priljubljena Lo Kim- Lo in Yim Kim-Fay, v največ dese- tih dneh, večkrat pa tudi v enem tednu.

Na večerji, ki jo je na čast moji malenkosti kot gostu iz Evrope pri-

redil ljubeznivi direktor Joseph Sunn s svojo lepo soprogo Lai Ju, ki je v Aziji poznana kot najboljša in na- jlepša filmska igralka, pevka in ple- salka Hongkonga, sem od obeh go- stiteljev zvedel še več zanimivih po- drobnosti o njunem delovanju in o proizvodnji »Grandview Studiis«. Raz- govor je bil domač in pri srčen, zato tudi moje zanimanje tem bolj ve- doželjno.

Posamezna filmska podjetja v Hongkongu so si izbrala ožji pro- gram v svoji proizvodnji, zato go- je po največ samo eno zvrst v okviru zastavljenega programa, bodisi da snemajo ali klasične, zgodovinske stališča so si zbrala za svojo pro- izvodnjo samo enega izmed treh najbolj razširjenih kitajskih jezikov. »Grandview« proizvodnja pa si je kot edina izmed hongkonskih filmskih podjetij zastavila širokopoteznejši program. Snemajo tako klasične in zgodovinske filme, vsem razkošjem; sodobne melodrame, tragedije, kome- dije, glasbene in družinske filme.

Je tudi edino podjetje, ki snema v vseh treh glavnih kitajskih jezikih. Največ izdelajo filmov v kanton- škem jeziku, ker je na filmskem tr- gu največ povpraševanja po njih. To podjetje je posnelo tudi prvi ki- tajski barvni film. Svoji doslej naj- večji uspeh so dosegli s pravilni- nim barvnim filmom »Dewseam« v interpretaciji resnično lepe Lai Ju v režiji Josepha Sunna.

Izredno popularna igralka Lai Ju zavzema eno prvih mest med kitaj- skimi filmskimi igralkami. Kot iz- redno lepa Kitajka, rojena v Šangha- ju, je bila kmalu pritegnjena v Hol- lywood in tam več let nastopala v raznih ameriških filmih. Pridobila si je velik sloves in ko je njen mož Joseph Sunn ustanovil v Hongkongu svojo filmsko proizvodnjo je nastopi- la v mnogih njegovih barvnih filmih kot pevka in graciozna plesalka ki- tajskih pesni in plesov. Ker je že z njeno osebnostjo filmu uspeh za- gotovljen, se igralka Lai Ju radi poslužujejo tudi drugi režiserji, ta- ko da je vselej močno zaposlena.

TUDI TOKRAT LE PREDVOLILNE OBLJUBE?

Bodo Beneški Sloveniji končno le dali sodobno vodovodno mrežo?

Vsa furlanska ravnina s svojimi obalnimi turistič-nimi kraji prejema vodo iz izvirkov pri Štupici

Že leta in leta vse oblasti obljub- ljajo, da bodo beneški Slovenci dobili enotno vodovodno mrežo, ki naj bi prinesla v vse slovenske be- neške vasi potrebno vodo. Dosti je bilo teh vaških vodovodov, ki so puščali vodo v sušnih polnihih me- secih ali pa so popokale cevi v zimskem času, ker je voda zamrz- nila v ceveh, ki so bile preplutvo po- ložene v zemljo.

Pred nekaj leti je Andreotti, ki je bil takrat nekaj časa ministrski predsednik, obljubil in zagotovil de- legaciji županov iz Nadiških do- lin, da bo Beneška Slovenija prav za- gotovo dobila v najkrajšem času e- noten vodovod. Krajevni italijanski listi so ob tej priliki pisali, da teh- nične pokrajinske oblasti že sestav- ljajo nroben načrt vodovoda. Na- to pa je vse utihnilo. Vmes ni bilo nobenih volitev, da bi zaradi tega obljubljeni prividni vodovod, pravo prikazen, fantastični vodovod, ki straši od časa do časa v političnih oblakih.

Sredi šaljivega letošnjega aprila pa je bil vodovodna prikazen za Beneško Slovenijo spet prikazava- na straneh italijanskega krajevne- ga tiska.

Poročali so o delovanju konzorcija, ki upravlja vodovod osrednje Furlanije. Ta vodovod obsega 29 občin Furlanije in njegova mreža se razteza na površini 804 kvadrat- nih kilometrov, glavne vodovodne cevi pa merijo v dolžino 35 kilo- metrov.

Predsednik vodovodnega konzorcija Aldo Pecile je poročal pokrajins- kemu svetu v Vidmu, kako po- membeno dejavnost je razvil vodo- vodni konzorcij v 35 letih svojega obstoja, in kako zdaj postavljajo vodovodno mrežo za spodnjo Fur- lanijo, posebno pa za obalna turistič- na mesta, zlasti za Lignano.

Mimogrede je predsednik Pecile omenil, da bodo tehniški konzorcija predčili načrt, kako bi prisrskeli Nadiških dolinam preproste vodo: vodovodne napeljave v vse vasi in vodovodne priključke za vsako hišo.

Po razočaranjih, ki so jih imeli prebivalci Nadiških dolin od obljub, ki so jih dajali, predsednik rim- ske vlade ter deželni in pokra- jinski organi glede izgradnje vodo- vodne mreže za vso Beneško Slo- venijo, se ni čuditi, če bo preteklo še precej let preden bo pričrurala voda po načrtovanem vodovodu, ki bi peljal od Buie v gričevnati o- srednji Furlaniji preko Tricesima, Cassacca, Nem, Fojde do Špetra ob Nadiži. Vodovod osrednje Fur- lanije dobiva glavno vodo za svoje omrežje iz zelo močnih izvirkov Po- jane pri Štupici, torej iz izvirkov Nadiških dolin. Zato so se beneški Slovenci čudili, da so vsa Furla- nja, vse njene ravnine in mesta, osrednja in spodnja Furlanija in še turistični kraji ob morju že dobili vodo, čisto in zdravo iz izvirkov

Nadiških dolin, medtem ko so se morale slovenske beneške vasi za- dovoljiti z vodami vaških vodo- vod in vodnjakov, vsako leto v sušnih mesecih poletja in zmrzova- nja pozimi pa še s postano vodo avtomobilskih cistem, ki so jih da- jale na voljo vojaške oblasti.

Vodovod je tista infrastruktura, ki je prva temeljna stavba kulturne- ga standarda. In te vodovodne in- frastrukture niso hoteli dati Beneški Sloveniji, medtem ko so politiki in oblasti svečano zatrjevali in pris- gajali, da hočejo dvigniti standard v Nadiških dolinah, da hočejo gor- ske kraje Beneške Slovenije rešiti

ALI SE BO ZADEVA ZDAJ PREMAKNILA?

RAZGOVOR NA DEŽELI O KRAŠKI MLEKARNI

Brez živinoreje ne more biti kmetijstva

Na sedežu deželne odbora je bil preteklo sredo sestanek, kjer so razpravljali o vprašanju izgradnje zadružne kraške mlekarne. Sestanek so se udeležili odborniki za fi- nance Coloni, odbornik za kmetijstvo Del Gobbo, odbornik za združništvo in obrtništvo Mauro, predsednik združenja zadrug Miccoli, predse- dni Pokrajinskega združenja rejcev Miro Krizmančič ter predsednik za- druge »Kraška mlekar« Alfonz Guštin.

Temeljito so preučili vprašanje kraškega kmetijstva, za obstoj in razvoj katerega ima osnovno važnost prav obstoj živinoreje. Nato so po- drobno proučili razne aspekte ure- sničitve zamisli, za katero so že pred nekaj leti dali pobudo naši živino- rejci, ki so v ta namen ustanovili zadrugo. Po proučitvi posameznih vprašanj so sklenili, da se ustavi vodovodna komisija, katera bo morala v kratkem času preveriti možnosti za porazdelitev v več finančnih let- stroškov, ki bodo potrebni za gra- dnjo zadružne kraške mlekarne. Ko- misiji bo predsedoval deželni od- bornik Mauro, sestavljali pa jo bodo tudi funkcionarji odborništva za kmetijstvo in združništvo ter pred- stavniki zadruga »Kraška mlekar«.

O vprašanju kraške živinoreje in o pobudi živinorejcev, da se zdru- žijo in s prispevkom dežele zgradijo na Krasu zadružno mlekarno, smo že večkrat poročali. Prav tako smo zabeležili negotovanje in proteste zadružnikov zaradi birokratskih in drugih zaprek ter opravičil o po- manjkanju potrebnih sredstev. Živi- norejci pričakujejo, da se ne bo za- devala več zavlačevala, tudi zaradi tega, ker se stroški za izgradnjo ta-

kega objekta stalno večajo, zaradi pomanjkanja zadružne mlekarne pa imajo težave s prodajo mleka.

Tržaška KD in zakon o kraških rezervatih

Tržaška Krščanska demokracija je zahtevala, da deželno vodstvo posreduje in da takoj preuči z ostalimi strankami leve sredine, kdo je za in kdo je v resnici proti zakonskemu predlogu o kraških rez- ervatih. V daljšem uradnem spo- ročilu vodstvo tržaške KD dokaj obširno navaja zadnje peripetije za- konskega predloga o kraških rez-ervatih, ki ga je sestavil odbornik za ekologijo Mizauz. Iz zapletenega postop

FINALE NOGOMETNEGA POKALA POKALNIH PRVAKOV

Dinamo iz Kijeva
proti Ferencvarosu

Madžari so v polfinalu premagali beograjsko C. zvezdo

Danes bo v Baslu veliki finale za pokal pokalnih nogometnih prvakov. V švicarskem mestu se bosta namreč spoprijela Dinamo iz Kijeva in Ferencvaros iz Budimpešte.

Kot je znano, so sovjetski nogometaši v polfinalu premagali nizozemsko enajsterico Eintracht iz Kijeva s 3:0. To prednost pa so u-

rozen seveda izrednih presenečenj, že započeli. Zmagati bi morala Torriana, saj je to ekipa, ki po 16 kolih nemoteno vodi na skupni lestvici 1. moške divizije. Dom pa je na zadnjem mestu le z dvema točkama.

Tekma Torriana - Dom Gorica bo jutri ob 20.30 v Gradišču v telovadnici osnovne šole v Ulici Garibaldi.

Za to tekmo so bili sklicani vsi igralci Doma, ki se bodo morali zbrati ob 19. uri pred klubom «Simon Gregorčič» v Gorici (Verdijevo korzo 13) za skupni odhod v Gradišče.

I. K.

TV PRENOS

Italijanska televizija bo danes na 1. sporedu, ob 21.45 («Sportna središča») prenašala posnetek finala pokala pokalnih prvakov med Dinamom iz Kijeva in Ferencvarosom iz Budimpešte.

dobno ohranili, saj so v povratnem srečanju izgubili le z 1:2. To pa jim je seveda zadostovalo za kvalifikacijo v finale.

Ferencvaros pa je imel v obeh polfinalnih tekmah težjo nalogo. Madžari so se namreč v polfinalu spoprijeli z beograjsko C. zvezdo. V Budimpešti so zmagali z 2:1. Kazalo je, da bodo Beograjčani le premostili oviro, saj jim je zadostovala tudi pičla zmaša 1:0. V Beogradu pa je Ferencvaros presenetil zaradi borbenosti in požrtvovalnosti (2:2) prav v poslednjih minutah igre in povrh z 11-metrovko.

Današnji finale med Dinamom in Ferencvarosom predstavlja pravzaprav presenečenje. V tem tekmovalstvu je namreč nastopal tudi madriški Real, ki je bil eden glavnih favoritov za končno zmago. Realu pa je račune prekrizala Crvena zvezda, ki ga je v Beogradu izločila po streljanju 11-metrovko.

Danes bo tudi na sporedu v Welsu mednarodna prijateljska tekma amaterjev med Avstrijo in Francijo.

Jutri pa bosta na sporedu dve mednarodni tekmi. Na predolimpijskem prvenstvu bodo igrala Finska - Norveška in Španija - ZRN.

V soboto pa bo v Londonu tradicionalna prijateljska tekma med Anglijo in Škotsko. Istega dne pa bo v Frankfurtu na sporedu osrednje srečanje tedna med ZRN in Nizozemsko. Kot je znano, je ZRN osvojila prvo mesto na zadnjem svetovnem prvenstvu v Münchnu, Nizozemska pa je bila druga.

V nedeljo se bosta v Moskvi za evropsko prvenstvo šeste skupine spoprijeli SZ in Severna Irsko.

ODBOJKA

JUTRI V GRADIŠČU

Torriana - Dom

Jutri zvečer se bo Dom iz Gorice spoprijel v Gradišču s tamkajšnjo šestorko Torriana.

Izd jutrišnje tekme bi moral biti,

PO RIVEROVI ODLOČITVI, DA ZAPUSTI NOGOMET

NAVIJAČI MILANA OGORČENI

Gianni Rivera, 31 let, eden najboljših nogometašev na svetu, je odločil, da preneha s igranjem nogometa. Rivera je bil namreč ogorčen, potem ko se je v ponedeljek sestal odbor Milana in poveril se glasno zaupniku dosedanjemu predsedniku Biticiju ter opomnil Rivero, češ da naj se ne vmešava v probleme vodstva in da naj se omeji zgolj na igranje nogometa.

Kot je znano, je Rivera celo izjavil, da je pripravljen prevzeti mesto predsednika kluba. Vodstvo Milana pa je zavzelo drugo stališče in italijanski «golden boy» je jasno povedal, da je končal z nogometom.

Navijači Milana in tudi drugi italijanski nogometaši ljubitelji so ogorčeni. Rivera je veliko dal za razvoj italijanskega nogometa. Bil je v središču hudih polemik in velikega

slavlja. Večkrat je zaigral sijajno, večkrat pa je tudi prikazano igro razočaral. Vsi pa so bili mnenja, da je Rivera eden največjih talentov v zgodovini italijanskega nogometa.

Oglejmo si izjave nekaterih trenerjev in igralcev.

LIEDHOLM (trener Rome): «Milan, da je Riverova odločitev prenapeta. Vseeno pa mislim, da je Rivera razočaral predvsem svoje navijače, ki so v njem videli steno ekipe».

BULGARELLI (kapetan Bologne): «Gianni je pokazal izvrhano mero odločnosti in doslednosti».

CASTELLI (tajnik Milan Clubs): «Rivera nas je s svojo odločitvijo hudo potrl. Upamo, da se bo premislil».

Večina igralcev Milana ni hotela dati izjav. Sabadini pa je bil mnenja,

da ni samo Milan izgubil velikega nogometaša, temveč ves italijanski nogomet. Calloni: «Rivera je izreden nogometaš in izreden človek».

KOLESARSTVO

BOCEN, 13. — Na Stelvio je kar 12 metrov snega. Kot je znano, bi se morala letošnja kolesarska dirka po Italiji zaključiti prav na Stelvio. Tehniki ANAS so mnenja, da bo skoraj nemogoče izpeljati največje italijanske dirke po tej progi.

AVTOMOBILIZEM

TURIN, 13. — Fiat se bo udeležil rallyja, ki bo od 16. do 18. maja v Jugoslaviji in ki bo veljaven za evropsko prvenstvo. Fiat bo nastopil z dvema voziloma «abarth 124 rally».

zato si ni mogla z njimi nič pomagati. Odstopila jih je ranjenecem v bolnišnici pod Sestnikom.

Bojazen, da jo Šostarička izda, je bila odveč. Starka je doživela italijanski pokol nad moškimi iz Babnega polja pri Jermendolu in v Vražjem vrtcu. Ni odobraval ne italijanskega ne sinovega početja, bila je daleč stran od sina izdajalca. Tako je lahko Francka z malo Jelko mirno preživela dni, ko ni mogla nikamor. Kmalu pa je bilo tudi konec laškega nasilja. 9. septembra 1943 je kapitulirala Italija.

Partizani in otroci upornih Babnopoljcev so se veselili tega trenutka kot nori. Od veselja so začeli streljati, kakor hitro so prišli do orožja in streliva. Pokalo je vespovsod.

Francka je bila sama. Viktor je imel tedaj važne naloge in že nekaj dni ga ni bilo naokoli. Drugi so menda pozabili, da bi Francki povedali razveseljivo novico. Tako si v gozdovih Telebačnika ni znala razlagati, čemu takšno streljanje. Vzela je deklico in se previdno približala požganim domačinom v Babnem polju. Tu je naletela na ljudi, ki so ji povedali, da so laški vojaki poraženi in da za vselej zapuščajo hrvaške in slovenske kraje.

Z malo Jelko se je Francka za nekaj dni nastanila pri Francki Poje, Majdarjevi sestrki, ki ji je že med nosečnostjo veliko pomagala, ne da bi jo kdaj poznala. Ko pa so šerčercjevi opravili le z belogardi v Pudobu, se je Francka napotila v Vrhniko, kjer je spet srečala moža pa tudi invalidnega sina Viktorja, ki ga ni videla že več kot dve leti. Iz bolnišnice v Ljubljani je prišel domov mesec dni pred kapitulacijo Italije in živel pri Joškovih, pri Francini materi...

ZRTEV NEPREVIDNIH MINERCEV

Kako prav je ravnal Viktor, ko je ženo nagovoril, da

V SOBOTO V GORICI

Odbojka in košarka
v Dijaškem domu

Na sporedu goriški košarkarski derbi Dom-Arte

V soboto, 17. maja, bo na igrišču Slovenskega dijaškega doma «S. Gregorčič» v Gorici (Svetogorska ulica 84) zanimivo športno popoldne, ki bo vsebovalo odbojkarke nastope ter košarkarsko tekmo. To športno popoldne sodi v okvir proslave 30-letnice «svoboditve» z naslovom «Miting ob tabornem ognju».

center iz Gorice, v okviru katerega sodelujejo Mladinski krožek, taborniki RMV, športno združenje Dom in Dijaški dom.

Organizacijo in odgovornost za športni del proslave nosi športno združenje Dom.

Pri odbojki se bo odvijal turnir moških ekip, na katerem bodo nastopila naslednja moštva: Doberdob, Sovodnje, Standerž in Dijaški dom.

Pričetek turnirja bo ob 15. uri.

Tekme se bodo odvijale na dva osvojena seta. Najprej bodo odigrali polfinalne tekme, nato pa približno ob 18.30 (po košarkarski tekmi) finalne tekme za 3. in 4., oziroma 1. in 2. mesto.

V primeru slabega vremena odbojkarški turnir odpade.

Za košarko pa bo na sporedu goriški derbi prvenstva 1. moške divizije Dom - Arte A. Tekma se bo pričela ob 17. uri.

Podrobnejše podatke o sobotnem športnem popoldnevu v goriškem Dijaškem domu bomo še naknadno objavili v eni izmed prihodnjih števk našega dnevnika.

I. K.

KOŠARKA

ŠOLSKI TURNIR «BRUNNER»
Bergamas — Erjavec 62:10 (30:4)

ERJAVEC: Krečič (k) 4, Ambrožič, Kosor, Godnič, Krpan 4, Lokar, Sancin, Curri, Pulic 2.

PROSTI METI: 0:2 PON: Ambrožič (9:0).

V prvem kolu košarkarskega turnirja srednjih šol, ki ga prireja Brunner, je Erjavec izgubil proti Bergamasu z visoko razliko. Če u nekateri gojijo košarko (in še ti so poštvovali, da od naših dijakov le začetniki), pa jim gre nedvomno pohvala za požrtvovalno igro.

edko

ŽENSKI NOGOMET

V ŽENSKI B LIGI

Zasluzen uspeh
Kriske Vesne

Vesna — Cividale 1:0

V B ligi je kriška Vesna v svoji prvi tekmi tesno premagala gostje iz Furlanije. Zmaga «plavih» je povsem zaslužena, kajti zaigrale so požrtvovalno in borile se za vsako žogo; tehnično pa sta si bili enajsterici enakovredni. Gol za domačinke je dala borbeno Finotova, medtem ko je bila najboljša na igrišču branilka Luxova.

Sandor

Primorje — Radici 0:4

V prvem kolu delnega prvenstva ženskega nogometa B lige je ekipa prosiškega Primorja na Proseku klonila solidni enajsterici Radici iz Trsta 4:0.

Prosečanke so dobro zaigrale v prvih 20. minutah igre, ko so uspešno kljubovale solidnim nasprotnicam. Do odločilnega trenutka je prišlo v 21. minuti igre, ko je sodnik (s precej lahko roko) dosodil enajstetrovko v korist Tržačank. To je precej potrdilo nogometašice v «rdečo-rumenem» dresu, ki se niso več znašle in so v nadaljevanju popustile ter tako doživele hud poraz.

Ženska enajsterica Primorja je igrala v sledeči postavi: S. Puric, S. Cibic, Stana Lazar, Marija Puric, Sonja Lazar, A. Milič, S. Milič, Kapun, Rupel, Gomizelj, Marta Puric.

B. R.

ODBOJKA

PAV Despar — Olympia 3:2 (4:15, 15:13, 15:9, 8:15, 15:8)

Olympia je v Vidmu verjetno zapravila še zadnje možnosti, ki jih je imela za prestop v višjo ligo.

V prvem setu so «modri» igrali dokaj učinkovito, pa čeprav so nastopili brez svojega najboljšega tolkalca Spacapana, ki zaradi poškodbe ni stopil na igrišče. V drugih dveh setih pa je prišla na dan utrujenost in to zaradi maloštevilnih treningov. Olympia je nato osvojila četrty set, v petem pa ji je zmanjkalo moči in je morala tako drugič zaporedoma poražena z igrišča.

Olympia se bo v soboto poslovila od svojih navijačev z nastopom proti ekipi Fiume Veneto.

Pred tekmo med Olimpijo in Veležem je bilo na sporedu mladinsko srečanje med reprezentanco Slovenije in Olimpijo. Zmaga je pripadla Ljubljancem z 2:0.

edko

Zamejski športniki na «štafeti zmage»

Nepozabno
doživetje

Proslavljanje tridesete obletnice osvoboditve slovenske prestolnice Ljubljane je letos potekalo v posebnem slavnostnem vzdušju, z odkritji spomenikov junakom revolucije ter s športnimi tekmovanji, kjer je letos nastopilo rekordno število udeležencev.

Letošnjega devetnajstega pohoda po poteh partizanske Ljubljane so se množično udeležili tudi zamejski športni klubi, tako iz Italije kot tudi iz Koroške. Člani Združenja slovenskih športnih društev v Italiji in koroške Fizikturne zveze so tako imeli možnost, da so bili prisotni na tej množični manifestaciji in tako še enkrat poudarili neločljivost tudi na športnem področju.

V skupini telesnovzgojnih organizacij so tekmovalci in tekmovalke iz Trsta, Gorice in Celovca nastopali v štafeti zmage. Fantje so tekmovali na progi 3x1000 metrov, dekleta pa na krajši progi 3x600 m. Čeprav niso bili doseženi izredni rezultati in so naši zastopniki osvojili mesta na sredini lestvice (kar ni malo, če upoštevamo, da je v moški skupini nastopilo preko petdeset ekip, ki se v glavnem bavijo s teki, medtem ko so bile ekipe iz Trsta in Gorice sestavljene iz nogometašev), je bil rezultat «ekspedicij» v Ljubljano vseeno pozitiven.

Po ljubljanskih ulicah je tekmovalo osem ekip. Med moškimi je nastopalo pet društev, in sicer dve iz Gorice (Juventina in Dom) ter tri iz Trsta (Adria, Bor in Kras). Med deklety pa so se štafete udeležile predstavnice Krasa in Sloge iz tržaške pokrajine ter mlada dekleta goriškega doma.

Danes objavljamo posnetke deklet, ki so se udeležile petkovega nastopa v Ljubljani, medtem ko bomo slike moških ekip objavili v petek.

Na današnjih posnetkih so dekleta Krasa iz zgoniške občine, dekleta Sloge ter najmlajše zamejske zastopnice, tekmovalke goriškega Doma. Na zadnjem posnetku pa so tekači tik pred startom moške štafete.

KOŠARKA

Turnir prijateljstva ZSSDI

Danes na Opčinah
Polet - Bor

Danes se bo začel s prvo tekmo Polet - Bor (na Opčinah ob 17.30) turnir prijateljstva za košarkarske kadete, na katerem nastopajo KK Kras Sežana, Bor, Kontovel in Polet. V prvem srečanju se bosta torej pomerila Polet in Bor, v soboto (17.5.) pa bo v Sežani na sporedu tekma med KK Kras in Borom. Ta tekma se bo pričela ob 17. uri.

MILAN, 13. — Renzo Vitali bo so delil zaostalo tekmo C lige, ki bo na sporedu danes, med Bolzanom in Monzo.

še otroške poteze. Toda zgodilo se je, ko ni tega pričakoval nihče. S tim trenutkom mu je spuhlo veselje do vojskovanja v nepovrat...

Takrat je Serčerjeva brigada napadala in rušila kočevsko progo med Čušperkom in Zdensko vasjo. Italijani so enega takih napadov zabeležili v noči na 28. avgust 1943, najbrž pa so napadi sledili tudi po tem dnevu. Točne datumske beležke o pripetljaju v vasi Medvedici ni, zato je datum, ki ga navaja Milan Guček, še vedno sporen.

Kaj se je zgodilo?

Na povratku z akcije na železniško progo je bil v vasi Medvedica odrejen kratek oddih. Po zajtrku bi se moral pohod nadaljevati do varnejših položajev. Kuharji so zakurili pod kotlom pred Copovo hišo, da bi kar najhitreje zadostili lačnim žolodcem utrujenih borcev. Popolnoma proti pravilom pa so tu pristavili svojo skledo tudi minerci. Ta skleda je bila neeksplozivna topovska granata, iz katere so hoteli izcediti eksploziv. Tega pa ne bi bili smeli delati v vasi, blizu ljudi in lastnih borcev, ampak kje na samem, zakaj s takimi rečmi se mora ravnati zelo previdno. Nenadoma je treslo. Zakaj je prišlo do eksplozije? Domnev je več. Ena je ta, da so Italijani dobro vedeli, kar ko se partizani služijo z neeksplozivnimi granatami, pa so nekatere sami onesposobili, obenem pa jih opremili z dodatnimi detonatorji. Take zvijače so znane...

Ugibanja so odveč, saj nas zanimajo pravzaprav samo posledice, te pa so večji del znane. Hude izgube je utrpela 1. četa 1. bataljona. Stirje so bili takoj mrtvi, med njimi komandir čete ter borca Franc Šoba-Jure iz Ljubljane in Vinko Žagar iz Starega trga pri Ložu, osem pa je bilo hudo ranjenih. Od teh je Jakob Sumrada iz Kozarišč poškodban podlegel v bolnišnici.

(Nadaljevanje sledi)

FRANCI STRLE

PARTIZANSKI
VOLK SAMOTAR

55.

Z olajšanjem je pogledala Šostarička, ko se je ta vzvračala in pridržala za noge drobno bitje, ki je z vekom zaznamilo prvi človeški glas. Najhujše je bilo mimo.

«Deklica je,» je zadovoljno pojasnila Šostarička, ker je porod minil brez zapletov.

«Jelka naj bo, ker se je rodila pod hojo,» je pristavila srečna mati z mehkim glasom, ki si je hčerke nad vse želela.

V dneh, ko je morala ležati, je pozabila na bojazen, da jo Šostarička lahko izda in v skrivališče privede laške zelence. Venomer je zrla na otroka, ki je spal umirjeno, kakor da je povzel vse izjemne lastnosti svojega očeta. Deklica je zajokala samo takrat, ko je bila lačna, pa še takrat je bila brž potešena od prsih. Toda bolj kot mala Jelka je bila lačna njena mati. Viktor je prav tiste dni na lovu imel izredno smolo. Nič mu ni prišlo pred cev. Le Janezu Miheličju je uspelo upleniti dve kokoški gozdnega jereba, ki ju je darežljivo odstopil za porodnico. To in štruca črnega ječmenovega kruha je bilo vse, kar je uporabila Francka v dneh po porodu, ko bi bila morala imeti krepčilno hrano. Franca Antončič, Enžiceva z Vrha, ji je sicer poslala deset jajc, a bila so vsa v trdo kuhana,

MRZLIČNA DEJAVNOST POLICIJE IN KARABINJERJEV

V NEAPLJU KLJUČ ZA PREISKAVO O UGRABITVI KASACIJSKEGA SVETNIKA GIUSEPPA DI GENNARA

Dosje neapelskega podkvestorja Cioceja o prevratniški dejavnosti NAP izhodišče za nadaljnjo preiskavo - Panizzarijeva žena vezni člen med upornimi jetniki in zunanjo skupino - Polemike zaradi sodnega sporočila častnikarju Baraghiniju

RIM, 13. — Čeprav so včeraj in danes karabinjerji ter policija preiščevali vso Italijo, da bi našli tehtne indicije za ugrabitvi kasacijskega svetnika Di Gennara, so dosedanj izsledki preiskave dokaj skopi. V glavnem gre le za domneve ali domnevne izhodiščne točke, na katerih osnovati nadaljnje delo, ne kaže pa, da bi kljub mrzlični dejavnosti, imeli v rokah nekaj stvarnih elementov. V središču pozornosti policije in karabinjerjev so nerazumljiva premeštevavanja Giorgio Panizzarija, enega od treh upornikov iz Viterba v Turin v začetku aprila, prepogosti obiski Panizzarijeve žene Rite Gorgone pri zaprtim soropu in avto valfa romeo 1750i sive barve z rimsko evidenčno tablico. Pozornost preiskovalcev se je osredotočila na vozilo, ki naj bi bilo na neki način povezano z ugrabitvijo kasacijskega svetnika. Ni znano, če so se pripadniki samostojnih »proletarskih obojehotnih oddelkov« (NAP) poslužili vozila za ugrabitev, ali pa so ga rabili kot »službeni avto«, vsekakor pa naj bi bil avto kazipot, ki bi lahko privedel policiste do odkritja istovetnosti »napistov«.

Kar zadeva ostala dva elementa gre doslej le za domneve, ki pa bi lahko bile povsem neosnovane. Začnimo pri ženski: Rita Gorgone je obiskovala zaprtega soproga zelo pogosto, morda prepogosto po mnenju nekaterih. Izginila je istega dne, ko je bil ugrabljen sodnik Di Gennaro. Po mnenju preiskovalcev je možno, da je ona izročila trem jetnikom Pietru Sofii, Giorgiu Panizzariju in Martinu Zichitellu sliko ugrabljenega Di Gennara in letak s podpisom NAP. Z radijskim oddajnikom naj bi tudi od zunaj vodila upor treh jetnikov in jim dala navodila za pogajanja z oblastjo, skratka naj bi bila vezni člen med uporniki in operativno skupino, ki je delovala v Rimu. Težko je reči, na čem je osnovana ta domneva, če izključimo dejstvo, da je ženska izginila takoj po ugrabitvi kasacijskega svetnika.

Kar zadeva premeštevavanja Giorgio Panizzarija iz Viterba v Turin v začetku aprila, je namestnik državnega pravdnika v Viterbu dr. Labate pojasnil, da je bil jetnik premeščen

Poziv iz Hanoia

«Ponujajo nam odvetno ameriško vojaško opremo po zelo ugodnih cenah...» (The Washington Post)

OBLAST V ZADREGI

Občinska uprava v New Yorku je objavila seznam desetih občanov, ki ji največ dolga-jo zaradi prepovedanega parkiranja. Na seznamu je prvi Julian Guerrero, javni strovarnik št. 1, ki je v zadnjih petih mesecih parkiral, kjer je prepovedano kar 104-krat in nabral glob za okroglih 6.425 dolarjev. Ki doslej še ni plačal. Urad, ki ima nalogo, da denarne kazni izterja, je priznal, da je populacija brez moči proti temu zakrknjenim kršilecem zakona. Dolžni imajo že 75 milijonov neizplačanih glob. Ker se že ustaljene metode niso obnesle, so oblasti sklenile poveriti nalogo zasebnim podjetjem, ki so specializirana za terjanje še tako skopih dolžnikov. Ta podjetja si zaračunajo od 18 do 30 odst. izterjane vsote, kar pa se občin- ni vseseno spleča, saj je doslej v njeno blagajno prišlo na ta način približno dva milijona dolarjev.

na zahtevo turinskega sodišča, kjer bi se moral »napisti« zagovarjati zaradi žalitve nekega paznika. Do tu ni nenavadnega, vprašanje pa je, čemu so jetnika premeštili v Piemont kar poltrudi mesec pred začetkom sodne obravnave — ki je bila danes, ko je bil Panizzarij obsojen na štiri mesece ječe zaradi žalitve — in čemu je turinska jetnišnica »vrnila« Panizzarija kot nezadelega.

Kakorkoli že, pa kaže, da vse ni ti preiskave vodijo v Neapeli, kaj so imeli »napisti« svoje najmočnejše operative baze. V stanovanju v ul. Consalvo v četrti Fuorigrotta, kjer je umrl kot žrtev bombe eksplozivnega študenta Principe Vitaliano, naj bi zaplenili gradivo, ki dokazuje povezavo med ugrabitvijo Di Gennara in neapelskimi prevratniki. Poleg tega pa je tudi usnjeni tulec, ki so ga našli v avtomobilu kasacijskega svetnika povsem enak tistim, ki so jih zaplenili v Neaplju. K vsemu temu gre dodati še dejstva da je neapelski podkvestor Nicola Cioce, ki je bil dolgo let sodelavec načelnika protiterorističnega oddelka Santilla, zbral zajetne dosje o organizaciji NAP in njeni dejanski moči v Campagni. Močnejnost preiskovalcev o vsebini pomembnega dokumenta je neprodna, kljub temu pa se je zvedelo, da je bil izhodišče za preiskavo, ki jo vodijo v raznih italijanskih mestih.

Drugo središče mrzlične preiskovalne dejavnosti so Firence, kjer je bil aretiran Pietro Sofia. Domnevni »napisti« je v tem mestu poskušal rop z dvema praljšema. V spopadu s policijo, sta bila ranjena ubita, Sofia pa je bil hudo ranjen. Po propadu zločinškega izpada so NAP prevzele odgovornost za rop in s tem prvič opozorile nase. Preiskovalci so posvetili svojo pozornost ljudem, s katerimi je bil Sofia v stiku pred aretacijo v upanju, da bi odkrili nekaj elementov za preiskavo.

Doslej zbrani izsledki niso v veliko pomoč pri odkrivanju resnice o ugrabitvi svetnika Di Gennara. Poleg še nepojasnjenih vprašanj, ki zadevajo upor v kaznišču v Viterbu (kakšno je mogoče, da so jetniki lahko dobili orožje, razstrelivo in celo radijski oddajnik in sprejem-

nik, ne da bi kdo od paznikov opazil kaj sumljivega), je ključno vprašanje, čemu so se ugrabitelji izdajali Di Gennaru za pripadnike samostojnih rdečih brigad. Kasacijski svetnik je v pogovoru s častnikarji večkrat poudaril to nerazumljivo potezo prevratnikov. Ne gre pozabiti tudi, da je bil na ciklostiliranih letakah podpis NAP dodan pozneje s svinčnikom. Vprašanje, ki se poraja, je, čemu so Panizzari, Sofia in Zichitella zahtevali premeštevavanja na sever, ki je v akcij- skem območju rdečih brigad.

Prevratniška organizacija je prišla z besedo na dan šele tri dni po ugrabitvi kasacijskega svetnika ob izbruhu upora v kaznišču v Viterbu. Čemu tri dni molka? Se je v kolezju grobe provokacije kaj zataknilo. Širijo se govorice, da je bil izbrana žrtev predsednik rim- skega sodišča Alfredo Carlo Moro, brat predsednika ministrskega sve- ta, ki stanuje v istem poslopju kot dr. Di Gennaro. Težko je reči, če je ta domneva osnovana, kot je v luči nepričakovane razpletla do- godkov težko razumeti čemu so v začetku preiskovalci ubrali pot na- vadnega zločina, katerega vzrok so iskali v Di Gennarovem zasebnem življenju.

Dejstvo pa je vsekakor, da so takoj po osvoboditvi poskušali grobo provokacijo in preiskali sedež radi- kalne častnikarske agencije »Stam- pa alternativa«, kjer so zaplenili zajetne dosje o policijskem nasilju. Odgovorni urednik agencije Bara- ghini, ki je bil sumljen sodelova- nja z »napisti«, je imenoval za svo- jega branilca odvetnika Franca De Catalda, ki je član radikalne stran- ke in vodstva republikanske stran- ke. Baraghini je hkrati prijavil so- dišču zaradi obrekovanja načelnika

Dva meseca prepovedi dela za častnikarja G. Zicarija

MILAN, 13. — Svet lombardijske častnikarske zbornice je po desetme- sečni preiskavi suspendiral za dva meseca častnikarja Giorgio Zicarija zaradi zlorabljanja novinarskega po- kljica, ker je sodeloval z obveščeval- no službo SID pri zbiranju informacij o prevratniški dejavnosti Carla Fumagallija in njegove organizacije MAR.

Disciplinski postopek proti časti- karju se je začel, ko je Zicari v intervjuju z urednikom tednika »Es- presso« priznal, da je sodeloval z obveščevalno službo. Med pogovo- rom s Fumagallijem, ki je v zaporu pod obtožbo prevratniške rovarje- nja, je imel v žepu magnetofon, s katerim je posnel sobesednikove iz- jave in jih izročil SID. S tem pa je po mnenju lombardijske zbornice zo- rabil novinarski poklic, ker je posnel sobesednikove izjave, ne da bi ga o tem obvestili in je izročil gradivo obveščevalni službi, ne da bi ga kritično preveril.

Svet je hkrati izrekel grajo vod- stvu lista »Corriere della Sera«, ki je bilo prav gotovo obveščeno o Zi- carijevemu načinu dela in ni ukenilo ničesar, da bi ga preprečil.

RIM, 13. — Na ukaz rimskega preiskovalnega sodnika so karabinje- rji prišli v italijansko prestolnico 18. zabojev magnetofonskih posnet- kov, ki jih je zasebni detektiv skr- vaj odnesel v Švico, ko je bila še v teku preiskava o protizakonitem telefonskem prisluškovanju. Zaplenje- no gradivo je po skoraj enoletni pre- iskavi izročilo italijanskim sodnikom lugskega sodstva, ki je skušalo u- gotoviti ali je Ponzi opravljal pre- tizakonita prisluškovanja tudi v Švi- ci. Preiskovalni sodnik Pizutti in javni tožilec Sica bosta lahko tako po dolgem času spet nadaljevala pre- iskavo na trdnih osnovah, vprašanje pa je, do kakšne mere je zaplenje- no gradivo še uporabno, ker sta mi- nili že dobri dve leti od začetka preiskave.

KOSIGINOVA IZJAVA NA OBISKU V TRIPOLISU

Arabska enotnost je pogoj za reševanje zapletenih vprašanj na Bližnjem vzhodu

Dejanske razprtije med Arabci - Nemci obtožujejo Italijo, da je preprečila podpis sporazuma med EGS in državami Magreba

TUNIS, 13. — Pojutritšnjem bo so- vjetski ministrski predsednik Aleksej Kosigin prispel na uradni obisk v Tunizijo, kjer se bo zadržal do 17. t.m. Sovjetskega državnika je po- vabil na obisk sam predsednik Burgiba.

V tem trenutku se Kosigin zadržu- je v Tripolisu, kjer je gost libijske vlade. »Včeraj zvečer je sovjet- ski državnik podal na slavnosti večerji, ki so jo priredili njemu v čast, nekaj izjav, ki so značilne za sovjetsko politiko v zvezi s problemi na Bližnjem vzhodu. Kosigin je dejal med drugim, da je mir na Bližnjem vzhodu odvisen predvsem in nepo- sredno od enotnosti arabskih držav v boju proti imperializmu in napa- dalnosti. Nadalje je sovjetski dr- žavnik omenil dolocene težnje v a- rabskem svetu (morda predvsem li- bijskiem), da bi bilo treba rešiti se- danji spor na Bližnjem vzhodu s splošno vojno, pa četudi bi ta ter- žrte. Kosigin je pobiljal tezo, da bi bila ta pot najboljša za osvoboditev izpod imperializma. V tej zvezi je Kosigin dejal, da take teze zastopa- jo ljudje, ki sedaj mešatjejo in tr- gujejo na vse načine, brez pred- sodka, z imperializmom in reakci- jo, z NATO in čisto reakcionarno junto. Jasnno je, je dejal Kosigin, da bi ta pot peljala do mednarodne pu- stolovščine, ki bi zahtevala od raz- nih narodov previsoko ceno, neod- visno od doseženih rezultatov.

Kosigin se je nadalje zadrževal o problemu sporov med arabskimi dr- žavami, za katere pa je menil, da so prehodni ter je poudaril, da Sov- jetska zveza še vedno zastopa svoja stara stališča, se pravi, da zahteva popoln izraelski umik iz vseh za- sedenih pokrajin, priznanje vseh pravic palestinskega ljudstva, vklju- čno pravico do ustanovitve lastne sa- mostojne države.

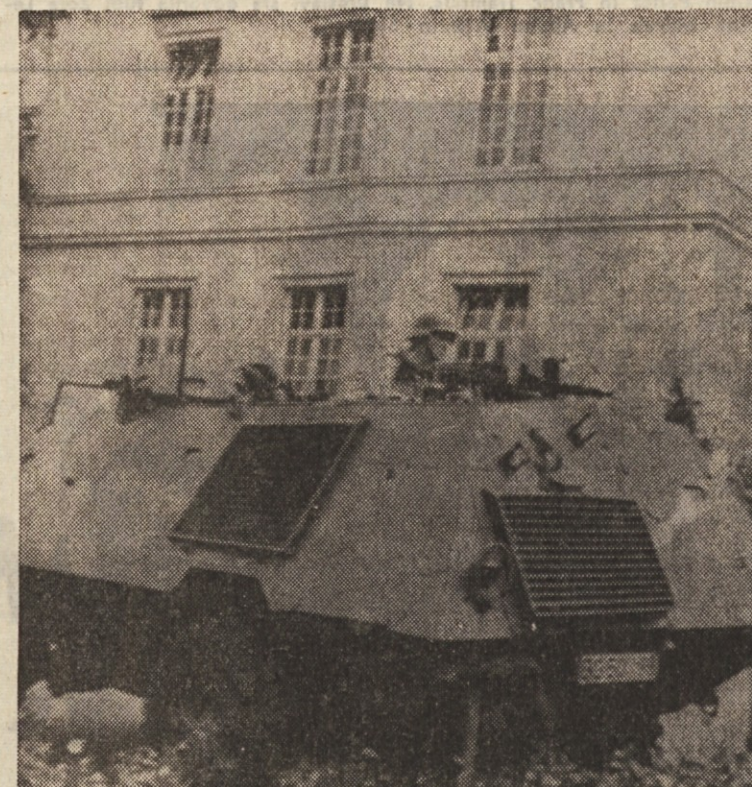
Kosigin je nadalje izjavil, da je treba čimprej nadaljevati ženevsko konferenco, za katero pa je menil, da mora biti dobro pripravljena. Ne- kateri opazovalci menijo, da to sov- jetsko stališče predstavlja dolocen umik s prejšnjih. Pravijo, da je treba usklajdati to sovjetsko stališče tudi s težnjami, ki so se pojavile v nekaterih državah arabskega sveta.

stranki »Baath«, ki se sklicujeta ta- ko rekoč na ista načela.

Na kraju naj še omenimo najno- vejši spor med arabskim svetom in Evropsko gospodarsko skupnostjo. V Bonnu je sedaj na obisku sirski zu- nanji minister Abdel Khaddam, ki je podpisal s svojim zahodnomer- skim partnerjem precej pomemben sporazum. Arabce pa je presenetlo dejstvo, da je Evropska gospodar- ska skupnost sklenila sporazum z Iz- raelom, kar naj bi v doglednem ča- su poslabšalo položaj arabskih dr- žav. Zahodni Nemci se branijo, češ da prav oni niso želeli tega sporu- zuma in da je treba pripisati vso krivdo Italiji, da ni prišlo do isto-

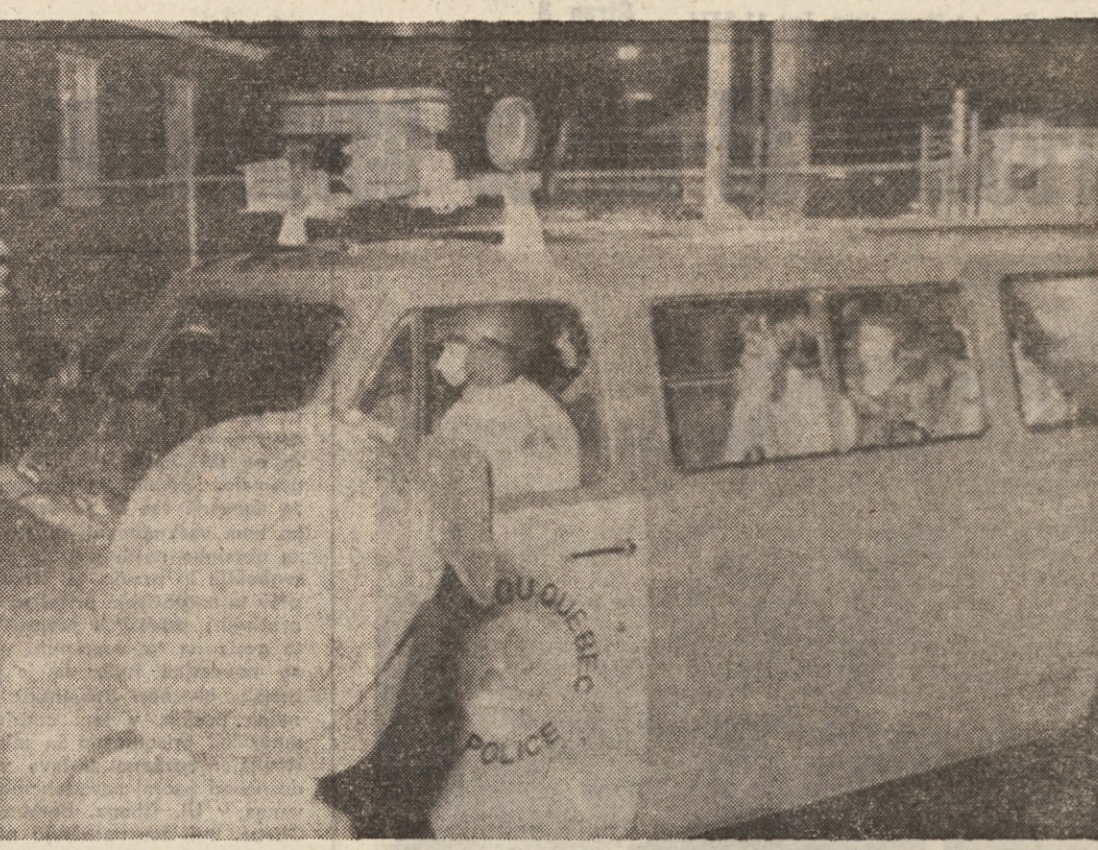
časnega sporazuma z deželami Ma- greba (Tunizija, Alžirija in Maro- ko). V bistvu naj bi šlo pri tem vprašanju za obrambo italijanskih in- teresov pred konkurenco podobnih priredkov v Magrebu. Italijanski gospodarski krogi trdijo, da je tre- ba tudi te zaščiti v okviru politike EGS, prav tako kot se ščitijo kmet- ski proizvodi iz severnih dežel te skupnosti.

Na kraju naj še omenimo, da so Izraelci izvedli v zadnjem času ne- kaj akcij na libanonskem ozemlju. Od do sedaj zgetaj oseb so izpustili eno žensko, enega moškega bodo iz- pustili, drug šest pa še vedno na- meravajo pridržati.

Zahodnoevropska policija je sprejela izredne varnostne ukrepe in močno zastražila kancijo v Bonnu. Pred palačo straži oklepno vozilo, poleg tega pa so turistom prepovedali dostop v park, ki obdaja kancijo. Prav tako so v varnostnih razlogov prepovedali parkiranje osebnih avtomobilov kancijjskih funkcionarjev na notranjem dvorišču. Doslej ni znano čemu tako izredni ukrepi.

Spopadi med delavci in policijo v Montrealu

Včeraj je prišlo v Montrealu do ostrih spopadov med policijo in delavci letalske tovarne, ki že dober mesec stavkajo za novo delovno pogodbo. Ohupani delavci so po prvih spopadih zajeli sedem talcev, ki jih je policija osvobodila po silovitem napadu na tovarno. Na sliki: pravkar osvobojeni talci.

ZASEDANJE UIL V LAVINIU IN PRIMER SCALIA

V Italiji v ospredju pereča vprašanja sindikalne enotnosti

CIP povečal cene nekaterih petrolejskih proizvodov - Protest glede ureditve pokojnin

RIM, 13. — V Laviniju pri Rimu so se danes v šoli za sindikalno izobra- ževanje sindikalne organizacije UIL nadaljevala dela izvršnega odbora te organizacije. Debat je zadevala včerajšnje poročilo generalnega taj- nika Vannija. Kot je bilo že sporo- čeno, se zasedanja ne udeležuje so- cialistična komponenta, ki se skli- čuje na stališča sindikalne enotnosti, ki so bila izražena na zadnjem za- sedanju generalnih svetov treh sin- dikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL. Spor v organizaciji UIL je pre- ječ resen. Večina poziva manjšino (vsa socialistična komponenta se ni pridružila oporečniški skupini), naj upošteva, da bi vsako nepremišlje- no dejanje utegnilo hudo prizadeti enotnost organizacije. Manjšina, ki ne sodeluje na zasedanju, pa trdi s svo- je strani, da ne bo priznala nobe- nega sklepa; ki bi ga večina utegni- la sprejeti, ker je bila odbita nje- na zahteva po sklicanju izrednega kongresa. Večina pa s svoje strani pravi, da je bila naklonjena temu sklicanju, čeprav v resnici ne kaže sedaj, da bi ga hotela.

V noti, ki je bila objavljena da- nes zvečer, socialistična komponenta UIL za enotnost izjavlja, da bo napregla vse svoje sile, da bi pri- šlo do sklicanja izrednega kongre- sa. V ta namen bodo v prihodnjih dneh sklicali deželna, pokrajinska in druga srečanja v vsej Italiji.

Odgovor osrednje organizacije na te zahteve bo dal jutri generalni taj- nik Vanni.

Medtem sporočajo, da bo konfe- deralno tajništvo CISL predlagalo iz- vršnemu odboru konfederacije, ki se bo sestel poljutritšnjem, naj se skliče generalni svet konfederacije za 18. 19. in 20. junija, se pravi po vo- litvah. Na dnevnem redu bo vpra- šanje, ki je bilo že obravnavano na zadnji seji tajništva 29. avgusta. In si- cer v zvezi z odnosi med večino in manjšino ter glede redopustnega ravnanja sindikalnega »predstavni- ka«, ki ogroža integriteto, politi- čni in moralni prestiž organizacije. Pričakovati je, da bo izvršni odbor sprejel ta predlog.

Danes sta tako senat kot poslan- ska zbornica nadaljevala svoje de- lo, čeprav ni zabeležiti izredno po- membni dogodkov. V senatu je ju- traj odgovarjal podtajnik za obram- bo Cengarle na nekatera vprašanja, ki so jih zastavili liberalni in mi- sovski senatorji in ki so zadevala sodelovanje vojaških oseb (včasih celo zakrznikanih) na političnih zbo- rovanjih in manifestacijah. Cengar- le je dejal, da bo vlada skrbela za to, da bo tudi vojaškim osebam za- gotovljena pravica, da se udeležu- jejo političnega življenja v državi, pod pogojem pa da spoštujejo ustrez- ne predpise. Senatorji, ki so vpra- šali za pojasnila z odgovori niso bi- li zadovoljni.

Na popoldanskem zasedanju sena- ta je predsednik sporočil, da so bili izbrani novi člani parlamentarne ko- misije za nadzorstvo nad RAI-TV. Predsednik je prebral imena sena- torjev in poslancev, ki bodo člani te komisije. Komisija se bo sestala ju- tri ob 12. uri v palači Montecitorio.

V poslanski zbornici so danes pred- vsem obravnavali vprašanje povijanja cen umetnih gnojil. Vladni predstav- nik je trdil, da je povijanje skladno s sedanjim položajem, kar pa so osporovali razni poslanci. Komunist Bordelli je dejal, da so vladna po- jasnila nezadovoljiva, ker jasno ka- žejo, da vlada nima nobenega neme- na, da bi se uprta novim povijom- cen, kot zahtevajo družbi Montedison in Anic.

NA FLORENTINSKEM POROTNEM SODIŠČU

Danes začetek procesa proti Mariu Tutiju

Fasistični geometer je konec januarja ubil v Empoliju policijska podčastnika Falca in Ceravola ter pobegnil

FIRENCE, 13. — Jutri se bo na florentinskem porotnem sodišču za- čel proces proti fasističnemu geo- metru iz Empolija Mariu Tutiju, ki je obtožen umora policijskih pod- častnikov Falca in Ceravola, po- skuša umora podčastnika La Rocca ter nedolovne posesti vojnega o- rožja. Obtoženec je po umoru pobe- gnil in zginil kot kafa, čeprav mu je bila vsa italijanska policija za- peti. Po informacijah, ki jih je zbral urednik tednika »Europeo«, naj bi bil Tutij nekaj dni po zločinu pri- šel z ribiškim čolnom na Korziko in od tod pobegnil v Argentino, kjer danes živi.

Proces, ki se začneja jutri, za- deva le dvojni umor podčastnikov Falca in Ceravola, medtem ko je postopek, ki zadeva bombe aten- tate na železniški progi Firence — Rim v okviru teroristične dejavno- sti zločinške organizacije »oborože- ne revolucionarne fronte« (FAR) še vedno v preiskovalni fazi. Ugoto- vljeno je bilo vsekakor, da je bil Tutij eden od voditeljev prevratniške organizacije, kot dokazuje dejstvo, da je lahko že nekaj ur po zločinu zginil kot kafa. Preiskovalci niso še preverili, če je res pribežal v Argentino, vendar, če je res našel zatočišče v tej državi, je to še do- kaz več, da je bil geometer »ve- lika živina« in da je imel za seboj trdno organizacijo.

V tem gre verjetno tudi iskati vzrok nepričakovane reakcije geo- metra, ki je ubil dva policista tre- tjeja ga hudo ranil, da ne bi padel v roke pravice. Zavedal se je, da bi njegova aretacija bila hud uda- rec za organizacijo in sumil je, da je preiskovalni sodnik iz Arezza, ki je podpisal zaporni nalog, imel v rokah trdne dokaze. Čemu naj bi si- cer streljal, saj ga vsi opisujejo kot zagrizenega desničarja, vendar pa kljub temu modrega in preudarnega fanta. Nihče od svojcev in znancev ni videl v njem krvoločnega moril- ca, pač pa le nekoliko sanjskega fašista, ki je videl v Salojski repub- liki vzor države. Vse do tistega tra- gičnega 24. januarja, ko je njegova morilska sla izbruhnila s tako ne- pričakovano silo.

O Tutijevi krivdi ni in ne more bi-

ti nobenega dvoma in v tem pogle- du na florentinskem procesu ne bo presenečenj, postavlja se pa vpra- šanje, ali je umestna ločena sodna obravnava o zločinu, ali pa gre po- častnosti v širši okvir prevrat- niškega rovarjenja zločinške skupi- ne FAR. To vprašanje bodo brez dvoma postavili obtožbeni branilci. Zadevo bo moral rešiti sodni zbor, ki pa bo moral predvsem pojasniti, čemu so oblasti poslale nad Tutija le tri policiste. Geometer je bil o- sumljen terorističnega rovarjenja in bombnih atentatov, poleg tega pa je bil znan kot strasten ljubitelj oro- žja. Morja je šlo za blagega sanja- ča, vsekakor pa postaja tudi lahko- miselnost sumljiva, če policija po- šlje nad tatu, za katerega sumi, da je oborožen, vsaj dvajseterico do- zob oboroženih policistov. Zlasti še, če je bil terorist že dalj časa pod nadzorstvom kot dokazuje kopica po- datkov, ki so bili zbrani o njem. Kot rečeno, preiskovalni sodnik ni dal iz- črpnega odgovora, na to vprašanje. Upati je, da ga bo dala javna raz- prava na porotnem sodišču.

V Lucci proces proti prevratnikoma Bimbu in Peru

LUCCA, 13. — V četrtek se bo v Lucci začel proces proti aretiranim prevratnikoma Claudiu Peru in Ga- etanu Bimbu, ki sta obtožena nedo- voljene posesti vojnega orožja. Oba sta hkrati obtožena, da sta vodila prevratniško celico v Lucci, ki je bila v stiku s pobeželi prevratni- ki Mariom Tutijem, Marcom Afati- gatom in Maurom Tomejem. Preiska- va o prevratniški dejavnosti »crne celice« je še v teku in vse kaže, da bo v tem okviru lahko prišlo do po- membni razpletov.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

Karabinjerji napadli milanskega sindikalista

MILAN, 13. — Skupina karabinje- rjev je danes jutraj napadla in bru- talno pretepla sindikalista CISL Do- menica Campagnolija pred vhom v tovarno Robur v naselju Castiglio- ne d'Adda. Tako je sporočilo po- krajinsko tajništvo federacije CGIL —CISL—UIL, ki je poudarilo, da je sindikalist strahil skupaj z drugimi delavci pred tovarno, ko se je sku- pini približal sin nekega industrij- ca. Ker mu je Campagnoli »viral vstop«, so se karabinjerji pognali pro- ti njemu, ga vrgli na tla in ga bru- talno pretepli.

V svojem sporočilu milanska sin- dikalna federacija ostro obsoja na- stop karabinjerjev in ga označuje kot namerno predvredilno provokacijo proti delavcem in njihovim upravi- čenim sindikalnim pobedom. Po mnenju sindikata večkratni repre- sivni izpadi proti sindikalistom ka- žejo na nevarnost, da vladni zak- ni osunek spodbuja širjenje represiv- nih izpadov proti delavcem, name- sto da bi polcija in karabinjerji, kot bi bila njihova dolžnost, skuša- li zavreti vse večji val kriminala in prevratništva.

Karabinjerji so v svojem sporo- čilu demantirali sindikaliste in po- udarili, da so se omejili le na besed- ni poseg proti sindikalistu, ki naj bi se hotel znesti nad žensko, ki je silila v tovarno.

Danes v Anconi proces proti morilem levičarskega aktivista Mariana Lupa

ANCONA, 13. — Na porotnem so- dišču v Anconi se bo jutri začel pro- ces proti skupini razpitihi fasistov iz Parme, ki so obtoženi umora levi- čarskega aktivista Mariana Lupa. Fa- sisti so ga napadli in zabodli do- smrti 25. avgusta 1972, ko je bila v Parmi napetost na višku. Tudi v primeru tega podlega zločina je pri- šlo do izraza prevadnost misovskega vodstva, ki je izključilo pretepače iz strake štiri dni pred umorom.

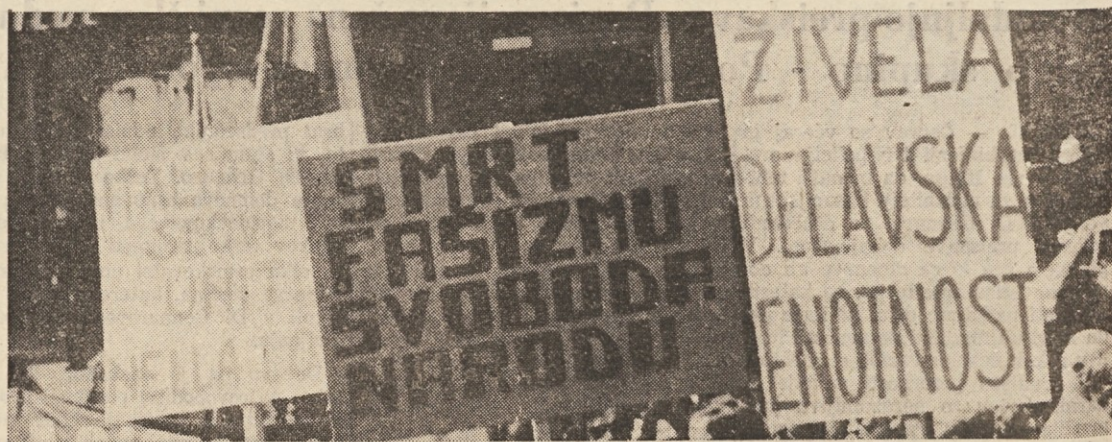
Mariano Lupo je bil najstarejši sin revne južnjaške družine, ki se je pre- selila iz Agrigenta v Parmo. Fant je bil eden najaktivnejših članov kra- jevne sekcije »letta continua« in je zato večkrat prišel nazvriž s fa- šisti, zlasti z najbolj razpitihi pre- tpejaci kot so bili Edgardo Bonazzi, Andrea Ringozzi, Luigi Saportio, Pier Luigi Ferrari, Antonio Tomaselli in Ennio Magnani. Po večkratnih ostrih besednih sparih so fašisti pripravili Lupa zasedo in ga ubili.

Pred začetkom procesa, ki je bil dodeljen Anconi zaradi »utemeljene- ga suma«, ker da bi v Parmi lahko povzročili hude neredne, je v mestu napetost odpljvala. Fasistični prevrat- niki so zagrozili z bombnimi atentati in hudimi izgredi, če se bo proces začel.

Nedeljske proslave 30-letnice osvoboditve na Trgu Goldoni, na Proseku in v Nabrežini

Proslavljanje 30-letnice osvoboditve predstavlja za naše ljudi in za vse demokrate in antifasiste mnogo več, kot samo spominjanje na čase pred 30 in več leti, ko smo si v narodnoosvobodilnem boju postavljali temelje za našo narodno in družbeno bodočnost, predvsem pa za našo svobodo. Res so ti spomini dragi, nepozabni, polnijo nam srca s ponosom in še in še nas vračajo k našim dragim, ki so padli na bojnih poljih, umrli v taboriščnih smrti in po fašističnih ječah. Toda to ni vse in bilo bi tudi mnogo premalo. Spomini na takratne čase nam morajo služiti za danes, za današnji čas in za današnjo stvarnost, za protifašizem danes, ko nam vsakodnevni dogodki dokazujejo, kako zelo je potreben za obrambo naših s krvjo priborjenih demokratičnih in narodnih svoboščin in pravic. In z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je prav ta antifasizem prišel na vseh nedeljskih (kot seveda na vseh prejšnjih) proslavah prepričljivo do izraza. V tem smislu so bila gesla na transparentih, v tem smislu so izrekli govori, ki so poudarjali tudi, da je v aktivnem borbenem protifašizmu bratska enotnost italijanskih in slovenskih demokratičnih množic nujna prva, v tem smislu je manifestirala mladina s svojo množično prisotnostjo in mladeniškim poletom. Fotografije predstavljajo: borbene zastave v sprevodu po Ul. Carducci (levo): desno od zgoraj navzdol: mladinci in športniki nesejo v sprevodu venec v Ul. Ghenga, borbene zastave se klanjajo žrtvam v Ul. Ghenga, množica na slavlju na Proseku, v ospredju godbe na pihala, nastop folklorne skupine «Stu ledi» na Proseku. V sredini od zgoraj navzdol: združeni pevski zbori pojejo na Proseku, ansambel «Lojze Furlan» igra za družabno razvedrilo. Levo: govornika na Trgu Unità: deželni svetovalec Dušan Lovriha in senator Silvano Bacicchi (govoril je tudi tajnik ANPI Dušan Košuta) in napovedovalka programa na Proseku Breda Pahorjeva.

Ob istem času kot na Trgu Goldoni, je bila proslava 30-letnice osvoboditve tudi v Nabrežini v priredbi devinsko-nabrežinske občine in s sodelovanjem šolske mladine, športnih in prosvetnih društev ter bivših borcev. Slavlje se je začelo že v soboto z odkritjem spominske plošče v Devinu (slika levo spodaj), nedeljska svečanost pa je bila pred spomenikom padlim, kjer je o pomenu boja za svobodo in osvoboditev pred 30 leti spregovoril župan devinsko-nabrežinske občine dr. Drago Legiša (slika spodaj). V kulturnem programu sta sodelovala pevski zbor «Igo Gruden» in «Fante izpod Grmade», nabrežinska godba na pihala ter člani Stalnega slovenskega gledališča Mira Sardočeva, Jožko Lukeš in Stane Starešinič z recitalom izbora borbenih pesmi (slika levo). V dvorani PD «Igo Gruden» pa je bila odprta razstava risb in spisov slovenskih in italijanskih šolskih otrok, ki so se udeležili natečaja, ki ga je razpisala občinska uprava. Občinska uprava je tudi podarila prapor krajevni sekciji VZPI-ANPI, katerega je prevzel predsednik sekcije Abdon Vižintin - Slavec, z njim pa v varstvo bivši borci Ferdo Rukin, Albin Pertot in Franc Trampus. Na proslavi sta govorila tudi Zora Legiša - Mervic in Abdon Vižintin - Slavec.

